

Locatie: digitaal

Raads- en commissieleden:

De heer W.T. Wassink (CDA)
Mevrouw W.H.H.S. Elsinghorst (CDA)
Mevrouw S.W.A. Prinsen (CDA)
Mevrouw J.M. van der Vinne (CDA)
De heer J.S. Vuijk (CDA)
De heer G.J.W. Elferdink (CDA)
De heer W. Oblink (CDA)
De heer K.F.J. van der Zwet (CDA)
De heer S. Begari (CDA)
Mevrouw A.E. van Harten (Winterswijk's Belang)
De heer E.J.W. te Selle (Winterswijk's Belang)
Mevrouw G. Oonk-Toebes (Winterswijk's Belang)
De heer H.J.A. Oonk (Winterswijk's Belang)
De heer R. Meinen (Winterswijk's Belang)
De heer J. Pleiter (Winterswijk's Belang)
Mevrouw T.E.K.A. van der Linden-Plass (VVD)
De heer E. Bos (VVD)
De heer N. Morad (VVD)
De heer D. Nijman (VVD)
De heer R.J.K. Garvelink (VVD)
De heer P.W. Voogt (GroenLinks)
De heer P.A.J. Puntman (GroenLinks)
De heer U. Zuiderveld (PvdA)
De heer J.W. Hakstege (PvdA)
De heer G.J. Kortschot (PvdA)
Mevrouw L. ten Dolle (D66)
De heer J.H. Kolkman (D66)
Mevrouw M. Schut (D66)
De heer T.J.M. van Beek (Voor Winterswijk)
De heer J.H. Hoenink (Voor Winterswijk)
Mevrouw J. Poels-Boland (Voor Winterswijk)
De heer H.J. Tannemaat (wethouder)
Mevrouw I.T.F. Klein Gunnewiek (wethouder)
Mevrouw E.S.F. Schepers-Janssen (wethouder)
De heer L.C.M. (Bert) Frings (wethouder)
Mevrouw D.H. ter Horst (griffier)

Agenda

1. Opening en mededelingen
2. Inventarisatie spreekrecht publiek en vaststelling agenda
3. Vaststellen verslag vergadering algemene raadscommissie d.d. 2 december 2021
4. Afsprakenlijst algemene raadscommissie d.d. 2 december 2021
5. Actualisatie bermbeheerplan
6. Plan van aanpak wet inburgering 2021 en bestemmingsreserve nieuwkomers
7. Begraafplaats voor de islamitische gemeenschap
8. Vaststelling bestemmingsplan 'Bruine gebieden'
9. Tunnel spoorwegovergang Greversweg
10. Rondvraag
11. Sluiting

Transcript:

1. Opening en mededelingen

De **voorzitter**: Welkom bij de eerste vergadering in 2022 van de algemene raadscommissie van de gemeente Winterswijk. Ik heb voor de rest geen mededelingen en de opening heb ik zojuist gedaan.

2. Inventarisatie spreekrecht publiek en vaststelling agenda

De **voorzitter**: Dus kunnen we meteen door naar de inventarisatie van het spreekrecht voor het publiek. En daarvoor hebben zich drie personen gemeld. Meneer Willink, meneer Hart namens Wandelnet en mevrouw Van Rossem, en allen voor het onderwerp over de Greversweg. Dat is agendapunt negen. En dus stel ik voor dat we agendapunt negen naar voren halen en plaatsen voor agendapunt vijf. Dus na de afsprakenlijst gaan wij direct beginnen met agendapunt negen over de tunnel spoorwegovergang Greversweg. U vindt dat vast allemaal goed dat we de agenda in die wijze gaan doen. En dat vindt u ook.

3. Vaststellen verslag vergadering algemene raadscommissie d.d. 2 december 2021

De **voorzitter**: Dus daarmee kunnen wij meteen door naar agendapunt drie. Het vaststellen van het verslag van de vorige vergadering. Dat was die van 2 december 2021. Iemand daar op- of aanmerkingen over? Helemaal niemand zo te zien. Dan stellen wij dat verslag vast onder dankzegging aan de notulist en de robot en wie er nog meer aan heeft bijgedragen en uzelf natuurlijk.

4. Afsprakenlijst algemene raadscommissie d.d. 2 december 2021

De **voorzitter**: En daarmee kunnen wij door naar de afsprakenlijst zoals die is ontstaan na de vorige vergadering. Er staan nog heel veel afspraken op, zestien. Maar, goed. Een aantal is al afgehandeld. Even kijken. Afspraak één gaat over de recreatiewoningen. Nou, goed. Die is al in behandeling. Afspraak twee is nog in behandeling. Afspraak drie is nog in behandeling. Vier, vijf en zes zijn afgehandeld. Afspraak zeven.

Wethouder **Tannemaat**: Voorzitter?

De **voorzitter**: Ja, mijnheer Tannemaat. Bent u al zover?

Wethouder **Tannemaat**: Ja, even over afspraak vijf. Ik had daarnet met collega Klein Gunnewiek even contact over. Daar is even wat verwarring over ontstaan. Punt één hoort het niet bij collega Klein Gunnewiek. Ik was waarschijnlijk op het moment dat deze afspraak gemaakt is niet op de commissievergadering. Dan zou het bij mij vallen. Het kan ook zijn dat het onder de burgemeester valt, omdat het een APV is. Die is er vanavond niet.

De **voorzitter**: Hij laat hem wel aan u. Dus u vervangt hem nu?

Wethouder **Tannemaat**: Nou, ik vervang hem niet. In zoverre dat ik u kan toezeggen dat wij daar eventjes op terugkomen de eerstvolgende keer. Want het is dus nog niet afgehandeld. Maar ik zal even in overleg treden of het nou onder de burgemeestersportefeuille valt of dat het bij mij ligt. Daar kom ik nog even op terug de volgende keer.

De **voorzitter**: Oké. Dus dat het afgehandeld is was wat voorbarig, begrijp ik. Oké. Het wordt gecorrigeerd hier. Intussen was ik vergeten waar ik gebleven was. Ja. Afspraak acht, negen, tien en elf zijn afgehandeld. Twaalf is nog in behandeling voor het eerste kwartaal 2022. Maar het valt ook onder meneer Bengevoerd, dus die zal nog wel erop terugkomen. Dertien en veertien zijn afgehandeld. Vijftien is nog in behandeling. En agendapunt zestien of afspraak zestien is ook afgehandeld. Er staat nog een aardig rijtje op.

Wethouder **Klein Gunnewiek**: Voorzitter.

De **voorzitter**: Ja, mevrouw Klein Gunnewiek.

Wethouder **Klein Gunnewiek**: Van mij mag u afspraak één, twee en drie wel samenvoegen tot één afspraak. En ik hoop met enkele weken, begin februari moet ik dan zeggen, een nota in het college te hebben. Dus die gaat daarna ter informatie naar de raad als die wordt vastgesteld in het college. En in ieder geval wordt aan afspraak nummer zeven heel hard gewerkt. Dus ik hoop dat ik daar met een week of twee in ieder geval schriftelijk antwoord kan geven.

De **voorzitter**: Oké. Nou, dat was de afsprakenlijst.

9. Tunnel spoorwegovergang Greversweg

De **voorzitter**: Kunnen wij door met het volgende agendapunt. En dat is al agendapunt negen. En dat betrof, zoals ik al zei, de tunnel onder spoorwegovergang Greversweg. Waarvoor zich, zoals ik al zei, drie sprekers hebben gemeld. Alle drie de sprekers hebben maximaal vijf minuten insprektijd. En als eerste geef ik voor inspreken het woord aan meneer Willink.

De heer **Willink**: Even kijken of we aan boord zijn.

De **voorzitter**: U bent aan boord en goed hoorbaar.

De heer **Willink**: Even kijken of we het licht nog moeten veranderen. Of is het zo goed genoeg? Goed. Dank u wel. Het is niet de eerste inspraakbeurt over dit onderwerp. Toch wel bijzonder dat we over dit onderwerp nu zo vaak moeten inspreken terwijl we in 2020 als gemeente de beste wandelgemeente zijn geworden. In hetzelfde jaar de beste kleine fietsgemeente van het jaar. Dus we hebben toch best wel mooie dingen binnengehaald met elkaar. En desalniettemin is het een moeilijk dossier en een slepend dossier. Maar de doelstelling is voor iedereen denk ik helder. Het is de bedoeling om zo min mogelijk onbeveiligde overwegen in de gemeente Winterswijk over te houden. Nou, ik denk dat iedereen het daarmee eens is. In dit dossier blijkt toch de omgang van de gemeente, laten we zeggen, voor verbetering vatbaar. In 2017 stelt wethouder Gommers nog heel duidelijk dat het alleen maar gaat om het vaststellen van de budgetten en helemaal niet om andere zaken. En daarmee startten we de eerste stap. En in 2018, januari, is inmiddels wethouder Alderink op een bijeenkomst voor de buurt heel duidelijk, want hij stelt dat de gemeente als doel heeft om de barrièrewerking van het spoor in de gemeente zo laag mogelijk te maken. Even later in oktober 2018 stelt die ook: de keuze tussen twee beveiligen en drie dicht doen. Is alleen nog maar een voorstel en helemaal niet definitief. Vanaf januari 2019 verandert het eigenlijk. De wijze waarop de gemeente ermee omgaat. En dat lijken de bestuurlijke afspraken, die toch eigenlijk niet meer zijn dan een gespreksverslag, in beton gegoten. En ik citeer even een stukje uit dat gespreksverslag: de gemeente Winterswijk behoudt de ruimte het maatregelenpakket op basis van de actuele inzichten qua inhoud, draagvlak en financiën in overleg en overeenstemming met de betrokken partijen aan te passen. Het blijft dus altijd mogelijk. Kort gezegd: waar een wil is, is een weg. In januari van het jaar daarop, 2019, wordt in de commissievergadering uitgebreid gesproken over de onduidelijkheid van de stukken, de grote hoeveelheid misinformatie en ook onduidelijkheid over de positie van de gemeente. Wat is nou eigenlijk het mandaat. Dat is duidelijk dat de gemeenteraad daarmee zit te stoeien. En in de tussentijd komen er ook allerlei maatschappelijke partijen met adviezen over sluiting van de Greversweg, Wandelnet, Fietsersbond, Stichting Ruiter en Koetsier. Die spreken zich allemaal uit tegen de sluiting van de overweg. Er is ook heel veel gedoe over geld. Maar Den Haag is daar gelukkig niet doof voor. En het Rijk besluit tot twee keer toe tientallen miljoenen aan het budget toe te voegen om de lokale overheden in de gelegenheid te stellen knelpunten die er overal zijn op te lossen. En het is wel bijzonder dat in dat kader ook de onderzoekraad voor de veiligheid stelt heel verbaasd te zijn dat de praktijk is dat het ministerie en ProRail 50 procent cofinanciering uit de gemeentekas verlangen. Zij adviseren als onderzoekraad voor de veiligheid dat de volledige Rijksbekostiging een veel meer voor de hand liggende situatie is. Dus daar zijn al vaker opmerkingen over gemaakt. In februari 2019 besluit de gemeenteraad met een amendement van de VVD, Winterswijk's Belang en de PvdA, dat de overweg open moet blijven voor langzaam verkeer. Het college geeft aan dat een tunnel niet bespreekbaar is. Er ontstaat een bestuurlijke impasse, maar in de tussentijd heeft de staatssecretaris mevrouw Letty Demmers benoemd als bemiddelaar om regionale knelpunten vlot te trekken. Ik heb haar gevraagd het dossier op te pakken. Dat heeft ze gedaan. En in juni 2020, ik heb een paar keer contact met haar gehad. Maar in juni 2020 koppelt ze terug dat de gemeente weigert om met andere partijen om de tafel te gaan. Dus de bemiddelaar van dit dossier spant zich in, door de staatssecretaris benoemd, maar de gemeente weigert om aan tafel te gaan. Zij heeft mij op 13 mei een mail gestuurd waarin ze stelt als de gemeente en provincie alternatieve plannen, en dan hebben we het over ondertunneling, beveiliging of een brug of iets dergelijks, wil bespreken, dan willen ProRail en het ministerie van I&W daar zeker in meedenken. Dan komt er in december 2020 een raadsbesluit om de overweg van de Greversweg te onttrekken aan de openbaarheid, op voorwaarde dat er een tunnel komt. ProRail geeft dan al aan dat dat niet in de eerstkomende treinvrije periode zal kunnen, maar dat ze wel onderzoek wil gaan doen over de tunnel die dan gewenst is. En ze laat daar de gemeente voor dat onderzoek vorstelijk betalen. Niet ProRail betaalt het, maar de gemeente gaat er stevig voor de portemonnee trekken.

De **voorzitter**: Mijnheer Willink, u bent op vijf minuten. Dus wilt u gaan afronden?

De heer **Willink**: Ja, een klein stukje nog. Duidelijk is dat het college en ProRail voorsorteren op annulering. In het stuk nota van B&W in mei wordt het echt te duur gesteld. Maar wat mij

verbaast is dat het college niet zoekt naar een andere weg naar Rome. Want je kunt ook zeggen: ik ga aanspraak maken op het Rijksbudget. Of ik zoek een andere passage mogelijkheid bijvoorbeeld. Halfautomatische beveiligingsbomen, zoals Arcadis ook heeft geadviseerd. Omdat zij stelt in de huidige situatie de veiligheid echt te zien verslechteren. En dat was onze gezamenlijke doelstelling aan de voorkant. Dat de veiligheid erbij gediend was. Maar de huidige situatie benadeelt de veiligheid. En ik kan dat ook uit de praktijk bevestigen, want dagelijks lopen er mensen langs en over het spoor. Mijn voorstel aan u is dat u of een serieuze contraexpertise aanvraagt over de kosten van de tunnel, omdat het stuk wat bij het collegebesluit zat totaal niet transparant is en helemaal niet laat zien waar de kosten vandaan komen en hoe de onderbouwing is en enorme onzekerheidsmarges erop zitten. Maar als u niet naar die contraexpertise wil, dan stel ik voor dat er met iets meer creativiteit naar de mogelijkheden wordt gekeken. Want binnen het budget kunnen er prima automatische halve overwegbomen worden gemaakt met ANAbellen. Technisch corrigerende bellen, waardoor er geen geluidsoverlast is. En ik denk dat je dan de grootste bevrediging van ieders wensen hebt. Dus dan heb je met de meeste mensen rekening gehouden. Dat was mijn bijdrage. Dank u wel.

De **voorzitter**: Dank u, mijnheer Willink. Dan gaan wij even aan de commissie vragen of er nog verduidelijkende vragen naar uw richting zijn van de commissie. Commissieleden, heeft iemand nog een vraag aan meneer Willink? Ik zie dat mevrouw Van der Vinne een vraag heeft voor u. Mevrouw Van der Vinne.

Mevrouw **Van der Vinne (CDA)**: Ja. Goedenavond. Dank u wel, voorzitter. Mijnheer Willink, dank u wel voor het inspreken. Ik had nog één vraag aan u. U zei net dat u zag of gezien hebt dat er mensen langs het spoor lopen en nog oversteken over het spoor. Heb ik dat goed begrepen?

De heer **Willink**: Ja, dat heeft u goed begrepen. En u kunt ook echt al in het terrein van die olifantenpadjes zien.

Mevrouw **Van der Vinne (CDA)**: Oké. Dan even een verduidelijkende vraag. Want hoe gaat dat dan precies? Want ik ben even wezen kijken, want er staat een wit bord met een rode rand. Daarna komt er een wit rood-wit gestreept hek volledig over de weg van de Greversweg. Vervolgens komt er een twee meter hoog hek bij het spoor, dat aan weerskanten 25 meter langs het spoor loopt.

De heer **Willink**: Ja, dat klopt.

Mevrouw **Van der Vinne (CDA)**: Ja. Hoe ziet u dat? Hoe zijn die mensen daar toch aan het doen?

De heer **Willink**: Nou, dat rood-witte hek wat op de weg staat, daar kan je echt makkelijk omheen. Dat is geen enkel probleem. Daar zit zeker een meter aan beide zijden waardoor je daar makkelijk voorbijkomt. En mensen lopen ook gewoon met de fiets aan de hand om dat rood-witte hek heen. Dan stuiten ze inderdaad op het grote groene hek waar de poort in zit die op de locatie van de oude overweg zat. En daar lopen ze langs het spoor en langs het hek wat daar staat, wat best wel twee meter zou kunnen zijn, tot ze daar voorbij zijn. En dan steken ze over. Of ze lopen helemaal door. En dat zie je ook. Dat ze echt gewoon helemaal langs het spoor richting Bekendelle gaan lopen. Dus die mensen lopen echt lang langs het spoor. De andere mensen lopen tot het einde van het hek en steken dan over en lopen dan verder weer terug langs het spoor en vervolgen hun weg.

Mevrouw **Van der Vinne (CDA)**: Oké.

De heer **Willink**: En het is echt geen toevalsbevinding, het is regelmatig aan de orde van de dag. En ik neem ook aan dat dat de reden is dat Arcadis zegt dat de veiligheid echt verslechterd is.

De **voorzitter**: Oké. Bedankt voor uw antwoord. Ik zie dat het mevrouw Van der Vinne nu duidelijk is. Ik zie niet meer vragen richting u in onze app. Dus bij deze dank ik u nogmaals voor het inspreken. En kunnen wij door naar de volgende spreker. Dat is meneer Hart. Zoals gezegd namens Wandelnet en natuurlijk over hetzelfde onderwerp. Mijnheer Hart, u heeft het woord.

De heer **Hart**: Ja, dank u wel. Goedenavond, voorzitter. Geachte commissieleden. Mijn naam is dus Frank Hart. Ik spreek hier in namens Wandelnet en in het belang van vele wandelaars en

ommetjes lopers die wonen, werken en recreëren in uw wandelgemeente van het jaar 2020. Kees Zwaan, onze vrijwilliger in Gelderland, kent u waarschijnlijk beter. Wij trekken veel samen op als het gaat over het programma rondom de onbewaakte overwegen. Het zogenaamde NABO-programma. Allereerst dank voor de mogelijkheid om u te informeren over ons standpunt betreffende het voorliggende voorstel van uw college over de tunnel Greversweg. Het onderwerp is bij u al vele keren langsgekomen en ik kan me voorstellen dat u zegt dat u dit nou weleens een keer zou willen afsluiten. Helaas is afsluiting van de onbewaakte overweg aan de Greversweg op dit moment een feit en dreigt ook de tunnel waar u eerder op heeft aangedrongen er niet te komen. Wij adviseren u om niet in te stemmen. Even kijken. Pardon. Wij adviseren u niet in te stemmen met het huidige onvolledige voorstel van het college, waarbij we twee zaken willen aanhalen. Ten eerste, het college houdt u in onze ogen onterecht voor dat de kosten van de gemeente per definitie zullen uitkomen op minimaal 550 duizend euro. Echter, het uitgangspunt van deze stelling is dat de meerkosten voor de tunnel gelijk worden verdeeld tussen ProRail en de gemeente. In het nabije verleden, meneer Willink gaf het ook al aan, heeft juist de Tweede Kamer twee keer het budget verhoogd voor het NABO-programma. Juist omdat er sprake was van toenemende kosten van materiaal en proceskosten. Dit budget wordt door ProRail beheerd, dus in onze ogen is het heel reëel om van ProRail te verwachten dat zij de hogere dan oorspronkelijk geraamde kosten voor hun rekening nemen. Zij hebben daar dekking voor vanuit Rijksmiddelen. En dit is zeker niet te veel gevraagd gezien het feit dat ze de voor u veel goedkopere oplossingen, behoud van de oude veilige situatie, zie het Arcadis rapport, en AHOB met ANAbellen hebben geblokkeerd. Het college gaat geheel mee in de berekeningen en redeneringen van ProRail terwijl ons bekend is dat in alle gevallen waarbij ProRail de opdrachtgever is van de aanleg van een ongelijkvloerse kruising als vervanging van een NABO, er sprake is van flink hogere kosten dan geraamd in de verkenning. Daarbij is ook onze ervaring dat ProRail veel druk legt op gemeenten om te zorgen voor dekking van hoog uitgevallen kostenraming. Een goed voorbeeld is de gemeente Lochem waar nu als onderdeel van de totaalaanpak een wandeltunnel wordt aangelegd, die toch dan weer in de praktijk duurder uitvalt en de gemeente tussentijds min of meer gedwongen is om ter compensatie de beveiliging van een andere NABO binnen haar grenzen alsnog maar te laten vervallen. Het tweede punt wat we naar voren willen brengen betreft de stelling van het college. Ik citeer: de meerkosten niet in verhouding staan tot het te realiseren resultaat, namelijk het op deze plaats mogelijk maken van een passage van het spoor voor gemiddeld circa dertig personen per dag. Deze stelling is in onze ogen onvolledig en niet met feiten onderbouwd. De aantallen passanten zijn door andere betrokkenen eerder ook wel hoger ingeschat. 70 tot 75 passages per dag. Voor een andere gemeente reden genoeg om een tunnel aan te kunnen leggen. En onderbouwing van de dertig personen die de wethouder in de pers hanteerde ontbreekt. Het steekt ons dat de wethouder desalniettemin dit getal nog voordat u over dit voorstel uw mening kunt vormen richting de pers heeft gepresenteerd. De belangrijkste onderbouwing van dit besluit. Bovendien is de consequentie van het niet aanleggen van een tunnel dat het verkeersveiligheidsprobleem verlegd wordt naar de toegangswegen naar de andere overwegen. De Vreehorstweg of de Wooldseweg. Ik citeer uit een risicoanalyse van Arcadis dat het een belangrijke aanleiding voor hen was om toch een tunnel te laten onderzoeken. Het aanpassen van de wegen en de overweg in deze alternatieve routes zodat deze wél voetganger- en fietsvriendelijk worden vergt hoge investeringskosten. Met andere woorden, ProRail is van het probleem af en u heeft er één bij gekregen. Zolang u niet weet wat die kosten zijn kunt u feitelijk geen goede afweging maken over de aanleg en de financiering van de wandeltunnel Greversweg. Samengevat adviseren wij u om niet akkoord te gaan met het voorstel van het college om de tunnel niet te realiseren eerder dan het college terug naar de onderhandeltafel met ProRail is geweest om de nu hoger ingeschatte kosten voor 100 procent voor rekening van ProRail, met andere woorden: de Rijksoverheid, te laten komen en uw nieuwe investering tot 300 duizend te beperken. Het Rijk steunt u daar waarschijnlijk bij. Nu beter wordt geïnformeerd over de vraag of het niet goedkoper kan door een onafhankelijke beoordeling van de kosten van de aanleg van deze wandeltunnel. En tot slot een volledig onderbouwde informatie aan u wordt verschaft over de financiële consequenties van het afblazen van de tunnel. En dan vooral: welke maatregel gaat het college treffen om de verkeersveiligheid en de recreatiemogelijkheden voor uw eigen bewoners en de vele recreanten die uw gemeente bezoeken te garanderen als er ter hoogte van de Greversweg geen kruisingsmogelijkheid meer over blijft. En wat zijn daarvan dan de geraamde kosten? Ik wens u veel wijsheid bij het nemen van een besluit over deze al veel te lange slepende kwestie.

De **voorzitter**: Dank u mijnheer Hart voor uw inspreken. Ik ga even kijken of er nog vragen naar aanleiding van uw inspreken zijn. En ik zie dat mevrouw Ten Dolle een vraag voor u heeft. Mevrouw Ten Dolle.

Mevrouw **Ten Dolle (D66)**: Ja, dank u wel, voorzitter. Ik heb er twee, dus is het goed als ik ze meteen samenvoeg?

De **voorzitter**: Doe maar.

Mevrouw **Ten Dolle (D66)**: Aangezien u natuurlijk ook deels inspeekt voor Wandelnet is D66 eigenlijk benieuwd of er nu ook een officiële Wandelnetroute loopt over de overgang van de Greversweg. Of is die er nu niet? En de tweede vraag is. U gaf aan dat er onderzoek moet komen over de kosten en of het goedkoper kan. Daar hebben we eerder ook met u over gesproken. Kunt u misschien aangeven hoe u zo zeker weet dat het ook goedkoper kan en dat het dus onafhankelijk uitgezocht moet worden? Dank u wel.

De **voorzitter**: Mijnheer Hart.

De heer **Hart**: Ja, om de eerste vraag direct te beantwoorden. Er loopt geen route van ons, zeker niet van ons. Er loopt ook geen route of netwerk over de Greversweg. Het is wel zo dat wij komen op voor de belangen van de wandelaar in algemene zin. Dus we hebben dat ook in onze statuten aangegeven. Dus het betreft nooit alleen maar onze routes. En wij constateren dat de overgang Greversweg, dat hebben we eerder ook al geconstateerd in ons advies richting ProRail, dat het één van de mogelijkheden is om een goed ommetje te kunnen maken, een ommetje is meestal voor een half uur of een uur, vanuit de eigen woning of vanaf het bedrijventerrein. En daarvoor speelt de Greversweg een belangrijke rol in dat fijnmazige netwerk wat je nodig hebt om ommetjes te kunnen maken. Dus juist het teloorgaan van die fijnmazigheid in dit gebied, daar hebben we ook eerder al gekeken naar andere oplossingen, dat is vooral de belangrijkste aanleiding geweest om toch te blijven aandringen op een kruising ter hoogte van de Greversweg. Dus dat is hopelijk het antwoord op uw eerste vraag. Uw tweede vraag ging over: hoe weet ik dan zo zeker dat het goedkoper zou kunnen uitvallen. Ja, dat heeft er alles mee te maken met als je goed kijkt. Dat is niet heel eenvoudig. Maar als je goed kijkt naar de berekeningen van ProRail, dan zie je dat daar heel veel kosten in worden meegenomen die te maken hebben. Dat zijn operationele kosten van ProRail. En die operationele kosten, die worden nu ook helemaal aan u toegerekend. Dus dat is één deel van het verhaal. Het tweede deel van het verhaal is dat wij hebben in het verleden toen wij begonnen ook met het programma zijn wij op onderzoek uit geweest, samen overigens met ProRail. Is het nou niet mogelijk om een standaardoplossing te realiseren in het vormen van een wandelbuis die je makkelijker kan aanleggen. En als je in serie kan produceren, dan wordt het goedkoper. Die wandelbuis is er niet gekomen. Die onderzoeken liggen daar nog wel naar. In die berekeningen kwamen ze echt uit op 500 duizend tot maximaal een miljoen. En het stelt mij wel heel erg teleur dat ProRail eigenlijk nooit daarmee verder is gegaan. Maar het sterkt mij wel in het vermoeden dat het met een andere oplossing met misschien een andere opdrachtgever, te weten de gemeente, met instemming van ProRail het goedkoper kan.

De **voorzitter**: Ik zie dat mevrouw Ten Dolle tevreden is met uw beantwoording. En ik zie dat er voor de rest geen vragen meer zijn vanuit de commissie. Dus nogmaals dank voor uw inspreken en de beantwoording. En dan kunnen we door naar de derde inspreker over dit onderwerp. En dat is mevrouw Van Rossem.

Mevrouw **Van Rossem**: Ja, dat ben ik. Nou, voor diegene die mij nog niet kennen. Ik ben dus Suzanne. Ik woon aan de andere kant van het spoor van de Greversweg sinds zes jaar. Ik probeer eigenlijk een beetje het gezicht te zijn van alle burens, de recreanten, de Duitse bezoekers, de fietsers, de ruiters. Eigenlijk iedereen. Ik fiets graag. En ik ben fervent paardrijder, dus ik kom altijd graag bijvoorbeeld via het spoor. Ik kan, denk ik, heel goed een beeld geven hoe onveilig het nu is geworden. Maar ten eerste wil ik eigenlijk wel even zeggen dat ik me de afgelopen weken heel erg, ja, me erg verdrietig heb gevoeld en erg machteloos sinds de brief van de gemeente en eigenlijk het krantenstuk van de wethouder. Er werd ook gesproken over een handvol gebruikers. Nou, het is niet echt een handvol. Het zijn er veel meer. En er is dus nooit echt een officiële telling geweest. Dus dat is wel iets wat mij heel erg steekt. Maar, goed. We hebben dit ook al een beetje gebruikt voor de situatie nu is. De situatie nu is dat je om moet en een omweg is van 1,2 kilometer. Mensen doen dat niet, want dat is heen en weer lopen. Dat is niet leuk. En je moet over een onveilige weg. De Greversweg, iedereen kent hem wel, richting de camping. Dat is een zestig weg. Er wordt daar harder gereden. Er is daar geen berm. Ik durf daar niet te fietsen met mijn hond. Of sowieso niet met de fiets. Als ik naar de burens ga, dan ga ik eigenlijk altijd met de auto, omdat het gewoon een gevaarlijke weg is. En sinds oktober heb ik eigenlijk ook niet meer met mijn paard buiten het erf gereden. Dan zet ik hem in een trailer en dan ga ik op pad ergens waar ik me wel wat veiliger voel. Er werd nog gesproken over dat er geen route zou lopen over de Greversweg. Ik woon er nu zes jaar en in die zes jaar ben ik dus ook benaderd door mountainbikers die daar een hele mooie route hebben gelegd rond Winterswijk. En ze willen ook heel graag over mijn terrein een pad leggen. Maar toen duidelijk

werd dat ze hierover een proces zouden moeten voeren hebben ze van dit plan afgezien, want dat werd te onzeker. Wat ik ook wil aangeven is dat een paar jaar terug, toen werd de Wooldseweg werd afgezet en toen is de Greversweg nog heel erg verbeterd om ervoor te zorgen dat de hulpdiensten toch een goede snelle toegang zouden hebben naar het Woold en het ziekenhuis. Dus dat geeft ook wel aan wat een belangrijke verbindingsweg de Greversweg is. En de paarden vierdaagse ging eigenlijk ook altijd over mijn weg heen. Mijn weg, waar ik aan woon. En de ruiterroute is natuurlijk ook helemaal ingezet en met paaltjes aangegeven. En ook door de onzekerheid van de spoorwegovergang hebben ze ook ervoor gekozen om de route niet over de Greversweg te laten lopen. Dus het is een beetje de kip en het ei verhaal. Als er geen onzekerheid zou zijn over de overweg, dan zouden er wel routes overheen lopen. Want het wordt echt heel veel gebruikt. Nou, ja. Wat ik al zei: ik ben heel erg verdrietig. En ik snap het ook gewoon niet. Want uit alles blijkt dat het gewoon heel belangrijk en nodig is. En voor mijn gevoel, misschien is het een beetje onaardig om te zeggen tegen jullie. Maar er wordt gewoon met open ogen in de valstrik van ProRail getrapt. En nu als finale wordt een vodge van een onleesbare begroting een strik aangetrokken. En ik hoop toch echt dat de gemeente nu voor zijn bewoners, zijn gasten, de mensen die er werken, opkomt en de onderhandeling gewoon weer aangaat en met de vuist op tafel slaat en zegt: wij zijn de eigenaar van deze weg. En dit komt er en dit gebeurt er niet. Nou, ja. Ik wou het hier maar bij laten, denk ik. Dank je wel.

De **voorzitter**: Dank u, mevrouw Van Rossem. Dan ga ik even kijken of uw inspreken nog vragen heeft opgeroepen. Ik kijk even in onze app. Ik zie nog niets. Nee, volgens mij was uw verhaal duidelijk voor de commissieleden. Nogmaals dank voor het inspreken. En dan gaan we nu naar de commissie met de vraag wie er over dit onderwerp het woord wil hebben. En ik zie dat mevrouw Van der Vinne gewonnen heeft. Zij is de eerste die het woord krijgt. Mevrouw Van der Vinne.

Mevrouw **Van der Vinne (CDA)**: Ja, dank u wel, voorzitter. Geachte aanwezigen. Wederom staat de Greversweg op de agenda voor vanavond en de komende raadsvergadering. Het CDA houdt nog steeds vast aan de koers die ingezet is vanaf de raadsvergadering op 27 februari 2019. Drie jaar heel veel vergaderingen, rapporten en discussies verder vindt het CDA een tunnel onder de spoorwegovergang van de Greversweg nog steeds een belachelijk dure uitgave in verhouding tot het aantal gebruikers. Het onderhoud is zelfs nog niet eens meegerekend. Het CDA is wel voortdurend bezig om de veiligheid van wegen, fiets- en voetpaden te verhogen. Daarom hebben we nog wel een aantal vragen aan het college. Er staat nog geen verboden toegang bord van ProRail bij de overweg. Zo'n klein geel bordje. Is daar een reden voor? Of komt dat bord er nog? De beveiligde overweg in de Wooldseweg wordt door fiets- en voetgangers als een niet veilige overweg gezien. Deelt het college deze mening? Is het college bereid aanpassingen te doen aan de Wooldseweg vanaf de rotonde tot en met de Hijinkhoekweg, zodanig dat fietsers en voetgangers veiliger van dit stuk weg gebruik kunnen maken. Of om dit eventueel te onderzoeken. Acht het college de berekening van ProRail voor de tunnel realistisch? En hoe is dat beoordeeld? Heeft het college nog gesprekken gevoerd met ProRail om de bijdrage van ProRail te verhogen, ook met betrekking tot de meerkosten zoals meneer Willink benoemde? Hoeveel geld, tijd en ambtelijke inzet heeft de besluitvorming in totaal in de afgelopen drie jaar inmiddels gekost? En dit mag natuurlijk ook schriftelijk eventueel voor de raadsvergadering. Is misschien verstandiger. Dank u wel, voorzitter.

De **voorzitter**: Dank u mevrouw Van der Vinne. En wellicht dat de wethouder iets met uw laatste suggestie doet. Dat merken we dan zo meteen wel. We gaan eerst door naar de volgende spreker van de commissie. En dat is meneer Zuiderveld.

De heer **Zuiderveld (PvdA)**: Ja, dank u wel voorzitter. Voorzitter, het standpunt van de PvdA is vanaf het begin van deze hele kwestie geweest: fijnmazige padenstructuren in het buitengebied ondanks het spoor deels intact houden. En wij zullen op deze inhoudelijke visie zullen we tijdens de raadsvergadering verder terugkomen, dus dat laten we nu even links liggen. Voor nu hebben we alleen wat, laat ik zeggen, meer boekhoudkundige vragen aan het college. Voorzitter, de eerste vraag die we hebben. Het is toch volgens mij vrij goed gebruik, volgens mij ook bij de lokale overheid, om je niet blind te staren op één offerte. En wat dat betreft heb ik ook deze vraag: is het niet vreemd dat de gemeente alleen koerst op een prijsopgave van een direct belanghebbende als ProRail? En ProRail is direct belanghebbende, omdat die kampioen overwegen afsluiten wil worden. Voorzitter, bent u het met meneer Willink inderdaad voor de veiligheid eens dat ProRail eigenlijk, c.q. het Rijk, alle kosten van door hen gewenst beleid voor zijn rekening zou moeten nemen? Ook gezien de genoemde royale Rijksbudgetten die hiervoor beschikbaar zijn gesteld. Voorzitter, het is al een paar keer gezegd vanavond. Alternatieve routes zijn volgens het rapport van Arcadis feitelijk misschien wel onveiliger dan deze spoorwegovergang die er, wat zal het zijn, 130-140 jaar ligt. Kan het college al nu bij benadering

aangeven wat het de Winterswijkse gemeenschap gaat kosten om die alternatieve routes die er nu komen veilig te maken zodat ook langzaam verkeer er goed en veilig gebruik van kan maken? Voorzitter. Ja, er wordt steeds gesproken over het aantal mensen wat deze overgang zou gebruiken. Dat is vreemd. Want in principe is het natuurlijk zo dat de gemeente verantwoordelijk is voor een goede infrastructuur. En dan gaat het niet om te kijken naar het aantal mensen wat die infrastructuur nu gebruikt, maar ook kijken naar de toekomst en kijken naar het belang. Maar toch een vraag. Gaat de gemeente nog meer wegen in buitengebied of zandpaden afsluiten die weinig gebruikt worden? En zo ja, welke zijn dat dan allemaal? Dat waren eigenlijk onze vragen op dit moment. En zoals gezegd: op minder boekhoudkundige zaken zullen we terugkomen in de raadsvergadering van 27 januari. Dank u wel, voorzitter.

De **voorzitter**: Dank u, mijnheer Zuiderveld. En dan gaan wij door naar de volgende. En dat is meneer Van Beek.

De heer **Van Beek (Voor Winterswijk)**: Dank u wel, voorzitter. Ja, het dossier tunnel Greversweg, een hoofdpijndossier. Ja, vanaf 2014 wordt er al over gesteggeld. We zien dat twee colleges, dat ben ik toch wel met meneer Willink eens. Dat die zegt: toch wel door ProRail in de luren hebben laten leggen. Maar voor ons verandert het niet. In eerdere instantie waren wij al tegen de aanleg van de tunnel tegen de hoge kosten. En als die duurder wordt, dan zullen wij tegen blijven. Wij konden het op de klompen aanvoelen toen vorig jaar de dame van ProRail ook insprak. Toen kon je eigenlijk al weten dat het duurder ging worden. Dat zei ze eigenlijk zo al verkapt. Dus voor ons geen verrassing. En natuurlijk wordt er een doorgaande route afgesloten. En daar zijn ook wel wat mogelijkheden voor, voor dat ommetje, volgens ons. Ik heb het ommetje van het weekend nog weer eens gemaakt langs de retentievijver op, achter Kingspan om, zijn mogelijkheden. Er is al eens onderzoek naar gedaan, maar dat werd te duur. Maar het is maar een beetje wat voor naam je zo'n pad geeft. Als je zegt: er moet een voet- fietspad komen. Ja, dan wordt dat misschien niet mogelijk. Maar als je zegt: er moet gewoon een klompenpad komen. En die worden tegenwoordig veel aangelegd door natuurgebieden, noem maar op. In het Wooldse veen ligt een plankenpad. Daar kan je midden door het veen, onbegaanbaar terrein. Dus waarom zou er niet op een creatieve eenvoudige manier achter de retentievijver langs de overstort vijver achter Kingspan en dan via de ROVA en dan de Wooldseweg op. Zodat je voor de overgang van de Wooldseweg weer op de Wooldseweg komt. En het rondje is daar voor de wandelaars. Dus wij zouden toch graag zien dat het college dat nog eens bekijkt. En uit die pot van ProRail zou dat dan makkelijk kunnen als die tunnel er niet komt. Wat dat betreft, er is geld genoeg hoor ik. Dat klotst tegen de plinten op. Een ander ommetje zou zijn door het bos. Rechtsaf bij de spoorovergang door het bos wat daar tegenover de vijver ligt richting Klandermansweg. Kijken of daar een klompenpadroute te vinden is. Dat er toch weer een ommetje gemaakt kan worden. En zo zijn er veel mogelijkheden die rustig onderzocht zouden kunnen worden op een simpele manier. Geen hoogwaardig pad, maar gewoon een klompenpad door het struweel. Misschien met ietsje half verharding, maar niet veel meer. Wij zouden graag zien dat het college dat onderzoekt. En we horen graag van het college of ze daarnaar wil kijken. Dank u wel.

De **voorzitter**: Dank u, mijnheer Van Beek. En dan geef ik nu het woord aan meneer Voogt.

De heer **Voogt (GroenLinks)**: Dank u wel, voorzitter. In beginsel blijft GroenLinks bij wat we aangegeven hebben in december 2020. Namelijk dat we een tunnel een acceptabele oplossing vinden als de kosten ervan voor de gemeente binnen de drie ton blijven. Dat bedrag wordt nu ruimschoots overschreden. Ook vergt de procedure dat de gemeente zich vooraf vastlegt op de met de aanbesteding gemoeide kosten en de risico's. Dus dat kan nog iets minder worden, maar het kan ook meer worden. Wel willen we nog bevestigd zien door de wethouder dat de meerkosten niet alsnog bij ProRail geclaimd kunnen worden zoals meneer Hart van het Wandelnet suggereert onder verwijzing naar de extra budgetten voor ProRail. In theorie is het ook nog denkbaar dat de gemeente de financiële overschrijding en risico's toch voor haar rekening neemt onder verwijzing naar de gestegen bouwkosten die hier grotendeels aan ten grondslag liggen. Maar daarvoor is onzes inziens het maatschappelijk belang van een onderdoorgang op die plek te gering. En nu eigenlijk deze uitwijkmogelijkheid, het onder tunnelen van de Greversweg, komt te vervallen, wat ons betreft blijven we ook bij onze eerdere conclusie. Dat het afsluiten van de Greversweg als onderdeel van de totaaloplossing van vijf overwegen acceptabel is. Met alle tussenstappen die gezet zijn en de ruimte die is geboden voor het uitzoeken van alternatieven moeten we dit dossier toch echt eens definitief gaan afronden. Het loopt al van voor het voorgaande college. Liever nu een definitieve afronding dan nog eens doorschuiven naar een volgend college. Dat zou pas echt blijik geven van gebrek aan besluitvaardigheid. Tot dusver onze eerste termijn.

De **voorzitter**: Oké. Dank u, mijnheer Voogt. En dan kunnen wij door naar mevrouw Van der Linde.

Mevrouw **Van der Linde (VVD)**: Dank u wel, voorzitter. Voor de VVD is dit natuurlijk een thema waar wij al een duidelijk standpunt over hebben gehad in het verleden. En deels van de genoemde vragen van de PvdA kunnen wij ook onderschrijven. Maar voor ons is het sowieso een bespreekstuk waar we in de raad op terug gaan komen. Dus voor nu laten wij het daar even bij. Dank u wel.

De **voorzitter**: Oké. Nou, hebben we in ieder geval ook geen cliffhanger meer of het een A of een B stuk wordt. En dat gezegd hebbende gaan we door naar mevrouw Ten Dolle.

Mevrouw **Ten Dolle (D66)**: Dank u wel voorzitter. D66 heeft altijd aangegeven dat wij niet per definitie tegen die tunnel waren. Het moet betaalbaar zijn. En voorzitter, wij hebben altijd aangegeven dat een tunnel kan, maar niet voor elke prijs. We hebben het hier over het gemeenschapsgeld. De kosten moeten opwegen tegen het belang. En zoals GroenLinks ook al zei, voor D66 geldt hetzelfde. Wij vinden het belang te gering voor de kosten wat het moet gaan maken. En het collegevoorstel dat nu voorligt geeft aan dat de kosten voor een tunnel het budget die de raad eerder heeft vastgesteld overschrijden en stelt voor om dus geen tunnel te plaatsen. En D66 steunt dit. Heeft door de jaren heen van alles onderzocht. En wij vinden het voor nu dan ook voldoende onderzocht. En zullen het voorliggende raadsbesluit zoals eerder gezegd steunen. Uiteraard is veiligheid voor D66 ook een belangrijk onderwerp. Maar door vele commissieleden voor mij zijn er al verschillende vragen over gesteld in dezelfde lijn als die D66 had, dus ik wacht daar even eerst de reactie van het college af. Een ander belangrijk punt wat ik dan nog wel wil noemen over de veiligheid, en ik wil niet de discussie over het sluiten dan wel open houden voeren, is dat in het Arcadis rapport wordt gesproken over de veiligheid. Maar daar wordt niet de veiligheid van de passagiers in de trein zelf meegenomen. En dit is wel een zeer belangrijk aspect. Want ook de passagiers in de trein zijn gebaat bij een overgang die op dit moment gesloten wordt. D66 heeft op dit moment nog één vraag aan het college openstaan. Bij het verwijderen van die NABO blijft echter namelijk wel de mogelijkheid voor private overgangen over. We willen de wethouder vragen om met ProRail te kijken of het mogelijk is een particuliere overgang te realiseren voor het onderhoud van het bosperceel in het kader van de natuurschoonwet. Zodat de eigenaren daar in het kader dus van die wet hun perceel kunnen blijven onderhouden. En wij vinden dit wel een verantwoordelijkheid ook van het college, omdat onze inwoners goed bij hun groen moeten kunnen komen. En al helemaal als zij daar onderhoud op plegen. Dank u wel, voorzitter. Tot zover mijn vragen.

De **voorzitter**: Dank u, mevrouw Ten Dolle. En dan kunnen we de eerste termijn afsluiten door mevrouw Oonk het woord te geven.

Mevrouw **Oonk (Winterswijk's Belang)**: Dank je wel, voorzitter. Nou, WB kan meegaan in het collegevoorstel om af te zien van aanleg van een tunnel onder de spoorwegovergang Greversweg. De huidige kosten die gepaard gaan met de aanleg van een tunnel vinden wij maatschappelijk niet te rechtvaardigen. De conclusie in het Arcadis rapport dat bij opheffing van de overweg de verkeersveiligheidssituatie op de alternatieve routes erop achteruitgaat brengt ons wel tot de volgende vraag. En die vraag is ook al door meerdere fracties gesteld. Is het college bereid om te kijken naar de veiligheidsomstandigheden bij de omleidingsroutes over de Wooldseweg dan wel Vreehorstweg en welke maatregelen op deze routes nog mogelijk zijn? Dank u wel, voorzitter.

De **voorzitter**: Dank u, mevrouw Oonk. En dan kunnen wij nu voor de eerste termijn van het college naar meneer Frings.

Wethouder **Frings**: Dank u, voorzitter. Ik loop de vragen af zoals ze gesteld zijn. Het CDA stelt van: kunnen wij die Wooldseweg eventueel aanpassen in verband met de geconstateerde onveiligheid. Ja, het probleem waar we natuurlijk voor staan is dat het gaat over de hoeveelheid. En daar zijn onduidelijkheden over. Althans, er zijn meerdere vragen en bij de insprekers is er twijfel. Ik verwijs u dan toch naar de stukken zoals die in december 2020 bij uw raadsbespreking zijn gevoegd. Dat is het Arcadis rapport met in de bijlage daarvan een Movares rapport. Daarin wordt geconstateerd dat er geen feitelijke tellingen zijn gedaan. Dat klopt. Er is wel een dag opname door Arcadis gedaan. En dan komt er per kwartier iemand langs. Nou, gerekend op acht uur zijn dat de dertig passanten waar ik het over heb zoals die geconstateerd worden in dat rapport.

De **voorzitter**: Mijnheer Frings, mevrouw Van der Vinne heeft een interruptie/vraag aan u. Mevrouw Van der Vinne.

Mevrouw **Van der Vinne (CDA)**: Ja, dank u wel, voorzitter. Ja, het ging mij om de overweg in de Wooldseweg, dus niet in de Greversweg. En in de Wooldseweg, daar is het natuurlijk een ander aantal als op de Greversweg. En daar zijn meerdere fietsers. Daar is nooit geteld. In het Arcadis rapport is daar maar op één dag geteld. Maar ja, dat vind ik geen telling. Ik weet niet wat u daarvan vindt, maar dat is voor mij geen telling.

Wethouder **Frings**: Daarnaast is er een bewonerstelling geweest over zes dagen. En die komt uit op.

Mevrouw **Van der Vinne (CDA)**: Heeft u het ook over de Greversweg, de overweg?

Wethouder **Frings**: Ja, op de overweg Greversweg is er een telling geweest door bewoners over zes dagen. Die komt uit op 101 passanten. Ja, mag ik even mijn zin afmaken? Dat is gemiddeld.

De **voorzitter**: Mag de wethouder eerst even uitspreken en dan komt u?

Wethouder **Frings**: Dat is gemiddeld zeventien passanten. Het rapport van Arcadis stelt dat als alle passanten naar de Wooldseweg gaan, dat er dan mogelijk sprake is van grotere onveiligheid, met name voor de voetgangers. En die voetgangers, dat zijn er ongeveer 45 in die zes dagen. Nou is de vraag: hoeveel fietsers gaan er naar de Wooldseweg? En hoeveel voetgangers gaan er naar de Wooldseweg? Het college is bereid om te kijken naar het aantal voetgangers en of daar dan maatregelen voor genomen moeten worden. Wij zien op dit moment in die aanpassing aan de Wooldseweg voor fietsers geen onveiligheid ontstaan omdat er ook andere routes zijn. Want niet alle fietsers gaan naar de Wooldseweg. Met name vanuit de camping wordt een andere route gebruikt met de oversteek bij de Veldhorstweg. Die beveiligde oversteek. Dus ja, in die zin is de vraag of er sprake is van zoveel onveiligheid, dan is dat een kwestie van beoordeling. Hoeveel voetgangers gaan er bij de Wooldseweg over. En daar willen we best naar kijken. Dan is de vraag van het CDA: is de berekening realistisch? Ja, het probleem wat zich misschien voordoet is dat net zoals een UWV of een belasting of de ProRail het exclusieve ministeriële recht heeft om overgangen, zowel onder als boven het spoor, te regelen. Dat mag niemand anders. En daar kan ik ook nog wel wat van voorstellen, want als iedereen in Nederland het zelf gaat doen, dan hebben we daar een probleem. En dat betekent dat ProRail dat altijd doet volgens hun methodiek in heel Nederland. Tegelijkertijd hebben wij op basis van de raadsbespreking in december vorig jaar een realisatieovereenkomst met ProRail gesloten. Een contract zal ik maar even zeggen. In dat contract staat dat wij 50/50 de kosten verdelen. Als u nu aan mij vraagt om het contract op te zeggen en opnieuw te gaan onderhandelen, dan heb ik wel een probleem. Want wat is dan nog onze handtekening waard. En dat is een vraag die u uzelf goed moet stellen, want u heeft min of meer in het decemberbesluit in 2020 het college de opdracht gegeven: ga het gesprek aan over een ondertunneling. Sluit de overweg inmiddels af, alle vijf.

Regel dat er een ondertunneling komt. En u mag dat doen binnen het kader van 300 duizend euro wat gemeente Winterswijk bereid is bij te dragen. En daar hebben we een contract voor gesloten. Als ik nu zeg: ik ga terug naar de Rijksoverheid en ik ga roepen dat ik op basis van de financiering extra geld wil hebben, dan word ik toch echt gewezen op mijn contract. En dat doet ProRail in heel Nederland. Even voor uw plaatje. Dit is een normale overeenkomst die zij overal sluiten met alle gemeentes, als dit wensen betreft van de gemeente. Dus koerst u alleen op ProRail? Ja. Wij kunnen hier niet op iemand anders koersen, want zij hebben het ministeriële recht. Bovendien is het hun eigendom. De overgang, het spoor en de grond is hun eigendom. Ja, ik ga verder naar de PvdA. U vraagt hoeveel geld het gekost heeft. Het enige wat ik op dit moment weet is dat de hele realisatie van het plan 81 duizend euro gekost heeft. Voor 2021 betekent dat er nog 219 duizend euro van die drie ton over zijn. De kosten van ambtelijke inzet van de voorgaande jaren ken ik niet. Is ook erg ingewikkeld om dat te berekenen. Ik kan mij voorstellen dat dat vrijwel niet te doen is. Gaan we andere wegen aanpassen, vraagt de PvdA, als daar weinig gebruik van gemaakt wordt. En gaan we die dan ook afsluiten. Ja, volgens mij is er toch eerst sprake van een bijzondere situatie van een onbeveiligde overweg. En die heb ik op een heleboel andere wegen die weinig gebruikt worden niet. Dus hier is sprake dat we in eerste instantie gaan kijken naar veiligheid in heel Nederland. En er is dus door het Rijk en de Tweede Kamer een opdracht gegeven aan ProRail om de onbeveiligde overwegen te sluiten. Ja, daar moeten we als lokale overheid helaas voor buigen. Hoe ondemocratisch u dat misschien ook vindt. Maar er ligt wel een democratisch besluit vanuit het Rijk. En dan zijn wij de lagere overheid, zoals dat heet. De suggestie van Voor Winterswijk van: kan je niet een klompenpad aanleggen om daarmee de ommetjes vanuit Vèèneslat. Want daar hebben we het over bij de

telling van de omwonenden. Van 101 passanten gingen er 45 voetgangers, waarvan het grootste deel de ommetjeswandelaars zijn die elke dag daar een lunchwandeling maken. Ja, het klompenpad, daar kan ik even op dit moment niks over zeggen. Dat moeten we nog bekijken. Het verwijderen van NABO's en een private overgang maken in het kader van de natuurschoonwet, zoals D66 vraagt, dat moeten we met ProRail bespreken. Is op dit moment niet besproken, omdat het ging over wel of niet realiseren van een tunnel. Als u als raad besluit om de tunnel niet te realiseren, dan ontstaat er een nieuwe situatie en moeten we dat opnieuw aan de orde stellen. En dan nogmaals de veiligheid aan de Wooldseweg. Dat zou wat ons betreft dus met name gaan om voetgangers. En dan zouden we dat opnieuw moeten bekijken over hoeveel het gaat en wat we dan aan beveiliging moeten doen. Voorzitter, dat zijn wat mij betreft de vragen zoals die gesteld zijn.

De **voorzitter**: Nou, als u dat vindt, dan vind ik dat prima. Gaan we kijken of de commissieleden dat ook vinden. Ik zie in ieder geval dat mevrouw Van der Vinne gebruik wil maken van de tweede termijn. Dus mevrouw Van der Vinne.

Mevrouw **Van der Vinne (CDA)**: Ja, dank u wel, voorzitter. Ja, dank u wel voor de duidelijke uitleg. Maar er was nog één vraag die ik graag beantwoord zou willen zien in het kader van de spoorlopers. Om die toch nog met nog een bordje proberen tegen te houden. Het ging mij om de vraag dat bij elke spoorwegovergang een geel bordje staat van ProRail met verboden toegang, niet langs het spoor lopen. Iets dergelijks staat erop. En dat staat nog niet bij de overgang op de Greversweg. Weet u daar iets van? Dank u wel, voorzitter.

De **voorzitter**: Dank u. We kijken even of er nog meer mensen gebruik willen maken van de tweede termijn. Het lijkt er verdacht veel op van niet. Nou, dan kunnen we meteen door naar de tweede termijn van het college. Wederom, mijnheer Frings.

Wethouder **Frings**: Ja, dank u, voorzitter. Ja, de vraag of we een geel bordje moeten plaatsen vanuit ProRail van een verboden toegang voor het voorkomen van spoorlopers moet ik navragen. Maar dat lijkt mij een keurige suggestie om dat alsnog te doen.

De **voorzitter**: Oké. Nou, daarmee kunnen we de tweede termijn van het college afsluiten. En zoals al aangegeven, maar ik had ook al zelf zo'n idee. Het wordt hoe dan ook een besprekingsstuk, dus dit agendapunt gaat door als besprekingsstuk naar de raadsvergadering aan het einde van deze maand. En nogmaals, dank aan de sprekers.

5. Actualisatie bermbeheerplan

De **voorzitter**: En wij gaan door naar het volgende agendapunt. En dat betreft het oorspronkelijke agendapunt vijf. De actualisatie van het bermbeheerplan. Wellicht nog iemand die daar iets over wil zeggen? Ja, meer dan voldoende. En de eerste in de App is mevrouw Van Harten.

Mevrouw **Van Harten (Winterswijk's Belang)**: Ogenblik, voorzitter. Ik moest even mijn microfoon aanzetten. Ja, hartelijk dank dat ik als eerste aan de beurt ben. Winterswijk's Belang vindt het een uitstekend plan wat voorligt, het bermbeheerplan. Wij vinden, denk ik, allemaal biodiversiteit ongelooflijk belangrijk. En we willen dat ook bevorderen. Vaak gaat het dan over projecten waar je als gemeente maar beperkt invloed hebt. Bijvoorbeeld het vervangen van tegels in tuinen door planten. Maar dit is nou bij uitstek iets waar de gemeente volledig de controle heeft, namelijk de bermen. Dus we zijn blij met dit plan. En ook over het proces zijn we tevreden. Er zijn heel veel partijen bij betrokken. Ook mensen uit de agrarische sector, die natuurlijk best wel kritisch kijken naar: wat staat er allemaal in die bermen. Dus we hebben hier al eens vaker kritiek geleverd op de totstandkoming van documenten vanwege het gebrek aan de betrokkenen paragraaf. Maar hier moeten we dan toch echt wel tevreden over zijn. Dat gezegd hebbende, voorzitter, zijn er drie punten waar ik nog even op wil inzoomen. En die hebben alle drie betrekking op het hoofdstuk aanbevelingen. Dat eerste punt gaat over de voorlichting aan mensen die de berm beheren als een gazon. We kennen het allemaal wel. Prachtig kort geschoren en met het gazon wordt meteen even de berm meegenomen. Het idee is dat door middel van voorlichting dat gedrag verandert kan worden. Daar hebben wij onze twijfels over. Ik denk ook dat het een illusie is dat mensen die al decennialang vanuit hun overtuiging en met de beste bedoelingen de bermen maaien, dat die niet op basis van een folder opeens tot andere gedachten komen. Dus we denken dat er fors meer inzet nodig is dan alleen een folder. En dan wordt wel de mogelijkheid genoemd van persoonlijke benadering. Maar wat ons betreft zou dat een eerste keuze zijn, om die benadering te kiezen. En de vraag aan het college is ook of erkent wordt dat daar wel heel veel op ingezet moet worden. Dan het tweede

punt. Dat gaat over het zwerfvuil. Het is belangrijk dat er natuurlijk zo weinig mogelijk zwerfvuil in het maaisel zit, want dan kan het ook gebruikt worden als meststof voor naastgelegen percelen. Er wordt organisch stof gehaald in de bodem te verhogen. Maar wij zien het opleggen van een boete niet als oplossing. Bovendien, het weggooien van afval op straat is al strafbaar. Het probleem zit hem vooral in de handhaving. En eerlijk gezegd zie ik nooit iemand iets weggooien. Dus de kans dat een handhaver dat ziet is wel bijzonder gering. Maar waar wij wel kansen zien is op veel grotere schaal te stimuleren dat burgers bijdragen aan het opruimen van zwerfafval. Er wordt al genoemd dat de lokale verenigingen in het buitengebied opschoonacties hebben. Maar wij zien nog wel meer kansen. Vorig jaar heb ik in een debatronde aandacht gevraagd voor het project helemaal groen. Waarbij burgers tijdens hun wandeling het zwerfvuil dat ze tegenkomen meenemen in een plastic zak. En met behulp van de registratie App helemaal groen is dan ook te zien welke wegen er recent zijn opgeschoond. Daar is toen door de gemeente goed op gereageerd door ook materialen ter beschikking te stellen zoals grijpers en handschoenen. Maar dat idee zou nog veel beter benut kunnen worden als het meer aandacht krijgt vanuit de gemeente. Ook de resultaten daarvan bekend worden gemaakt. Maar ook als het vanuit een soort gecoördineerde actie wordt gebracht. Dus ik zou me kunnen voorstellen dat je zegt van: nou, er is een maaiplan waarin staat op welk moment welke berm wordt gemaaid. En je zou dat kunnen combineren met een oproep aan burgers om juist op die momenten te gaan wandelen met hun hond en het zwerfafval te gaan rapen. Ziet het college iets in deze suggestie en is ze bereid om daar ook dat verder op te pakken? Dan het laatste punt, voorzitter. Dat gaat over de eigendomsgrens. We hebben al eerder aandacht gevraagd voor het landjepik in het buitengebied. Sommige bermen zijn geheel of gedeeltelijk bij het naastgelegen perceel getrokken door de betreffende agrariër. Onze vraag is: hoe gaat de gemeente dat aanpakken? Er wordt al wel gesproken over een soort erfscheiding aanleggen in de vorm van een sloot of een daad. Maar dat is de praktische uitvoering. Het gaat, denk ik, ook vooral om: hoe gaat de gemeente het gesprek aan met de betreffende agrariërs die de berm bij hun eigen perceel hebben getrokken. Dus daar zouden wij graag ook de ideeën van de portefeuillehouder over hebben. Tot zover, voorzitter. Dank u wel.

De **voorzitter**: Dank u, mevrouw Van Harten. En de volgende in de App die ik het woord kan geven is meneer Voogt.

De heer **Voogt (GroenLinks)**: Dank u wel, voorzitter. Het versterken van het ecologisch bermbeheer juicht GroenLinks ook van harte toe. Zo zeer zelfs dat we het liever nog vandaag zien ingevoerd dan per januari 2023. Maar dit jaar moet worden besteed aan de voorbereiding van het ecologische bermbeheer met uitvoerende partijen. De uitvoering start daarom volgend jaar. En dat is dus ook prima dat daar de tijd voor genomen worden. Voor GroenLinks is dit een akkoordstuk.

De **voorzitter**: Dank u, mijnheer Voogt. En dan kunnen we door naar meneer Wassink.

De heer **Wassink (CDA)**: Ja, dank u wel, voorzitter. Ja, het bermbeheerplan is belangrijk voor het buitengebied, dus daarom ook goed dat het er nu ligt. Wat het CDA betreft is het echter niet alleen belangrijk voor de biodiversiteit, maar ook voor de mensen die er werken en de mensen die ook gebruik maken van de wegen in het buitengebied. En op zich kan het CDA zich er helemaal in vinden dat we proberen om daar waar mogelijk de biodiversiteit van de bermen te vergroten, maar wij hebben er wel best wel vraagtekens bij of dat allemaal in één keer moet worden aangepakt. Want de vraag aan het college hierbij is: is er wel goed circulair naar gekeken? Want het gaat er namelijk om. Bij het maaien komt veel maaisel vrij. En het zou vanuit circulair oogpunt best wel heel wenselijk zijn dat we dat maaisel dus zoveel mogelijk lokaal in het gebied dus gaan benutten. En dat we voorkomen dat, ja, grondstoffen op transport gaan naar een composteerder verder weg. En ja, nu weten we met zijn allen, mevrouw Van Harten hintte daar net ook al eventjes een beetje op, dat agrariërs steeds meer behoefte hebben aan maaisel om het organisch stofgehalte van hun percelen op peil te houden of daar waar mogelijk te verhogen. En daarom is de vraag aan het college of voor al dit maaisel al afspraken zijn gemaakt met agrariërs. En als dat nog niet voor al het maaisel is gedaan, is het dan niet verstandig om eerst die afspraken te gaan maken met die agrariërs en op basis van de snelheid waarmee dat lukt ook het ecologisch maaibeheer in te gaan voeren. Want als CDA willen we namelijk voorkomen dat er nu afspraken worden gemaakt met aannemers of composteerders en dat straks onze agrariërs dus achter het net vissen voor dat maaisel. En daar komt bij dat dan dus ook over lange afstand gesleept moet gaan worden met het maaisel, wat dus niet duurzaam is. Nou, ook kunnen er bijvoorbeeld nog afspraken met agrariërs misschien worden gemaakt over het ophalen van het maaisel. En in dat geval zouden we dus die maaai en zuigcombinatie minder nodig hebben, waarmee enerzijds kosten worden bespaard, maar met die maaai en zuigcombinatie worden natuurlijk ook heel veel insecten en zaden opgezogen. Dus misschien

valt daar best wel wat met agrariërs te regelen. En een punt daarbij is ook nog wat ons betreft het tijdstip van het maaien. Dat sluit natuurlijk niet altijd aan bij het moment waarop de agrariërs het maaisel kunnen gebruiken. Nou, dan is dat op zich natuurlijk begrijpelijk. En dat is ook niet altijd te voorkomen. Maar het zou misschien wel een optie zijn of het zou misschien dan kunnen worden ondervangen door het maaisel tijdelijk op te slaan. Bijvoorbeeld in een Bokashi kuil of een andere manier. En zodanig dat in het voorjaar wanneer de agrariërs het goed kunnen gebruiken, dat ze het dan kunnen uitrijden op hun land. Nou, dus graag horen wij van het college, op het moment dat ze het zien zitten, of een Bokashi kuil bijvoorbeeld een goede mogelijkheid is. Wat ons ook een beetje in het stuk opvalt is dat er in het bermbeheerplan nogal negatief wordt gedaan over particulieren die het stukje berm voor hun huis netjes op orde willen houden en daarom ook netjes maaien. Nou, mevrouw Van Harten begon daar ook al over. Nou, gezien het grote aantal kilometers waar we het hier over hebben, ruim zeshonderd, zouden wij toch willen oproepen om vooral de focus te leggen op die andere 95 procent. En die paar particulieren die dus netjes de boel maaien, om die dan toch maar met rust te laten. Tot slot wil ik nog graag even aandacht voor de verkeersveiligheid op kruispunten. Dat vinden wij ook wel een heel belangrijk punt. Dus wij zouden toch echt wel willen oproepen om juist die kruispunten toch regelmatig te maaien, zodat de veiligheid niet in het geding is en dat biodiversiteit niet boven veiligheid gaat. Dan nog een paar hele kleine specifieke vragen. Is het bermbeheerplan ook al besproken met het WCL? En mevrouw Van Harten had het er net ook al een beetje over. Niet overal is er een duidelijke scheiding tussen de berm en het aanliggende perceel. Bijvoorbeeld waar de bermen gaan over de hoge es gronden. Dus de vraag is: hoe wordt daarmee omgegaan? Want wij lazen dat er mogelijk afrasteringen worden geplaatst. Nou, dat lijkt ons toch wel een hele rare optie. Zeker als ik de open essen voor ons zie waar eigenlijk helemaal geen afrasteringen zijn op sommige plekken. Dus daar zou ik graag nog iets meer van willen horen. En ook lezen we dat met het ecologische bermbeheer op sommige plaatsen toch nog de ecologische waarde achteruit is gegaan. Hoe kan dat dan? De vraag is eigenlijk hoe dat kan. En is het dan wel raadzaam om overal een ecologische berm aan te leggen? Of zou je er beter voor kunnen kiezen om dat te doen op de plekken die echt kansrijk zijn? Want ja, we kunnen onze euro natuurlijk maar één keer investeren. En ja, wij zouden wel graag zien dat je dat doet op plekken waar je in ieder geval het vermoeden hebt of een goede kans hebt dat het ook echt zoden aan de dijk zet. Nou, dat waren onze vragen. Dank u wel, voorzitter.

De **voorzitter**: Dank u, mijnheer Wassink. En dan kunnen we door naar de volgende die zich aangemeld heeft. En dat is meneer Kolkman.

De heer **Kolkman (D66)**: Dank je wel, voorzitter. Het voorliggende plan voor de actualisatie van het bermbeheer kan zeker op de steun van de fractie van D66 rekenen. Al eerder hebben we in het politieke forum een uitgebreide inkijk en uitleg over dit plan gekregen. En na besturing van de tekst van het plan kwamen er toch een paar vragen boven drijven waarop we nog graag een antwoord zouden willen hebben van de wethouder. Net als mevrouw Van Harten net al zei, en ook meneer Wassink begon erover. In het rapport wordt gesproken over het belang van een duidelijke afscheiding tussen berm en bouw- of woonkavel. En nu is onlangs bij de handhaving op reststukken gemeentegrond in de woonwijk van De Pas gebleken dat deze soms tot de nodige weerstand en discussies kunnen leiden. En bij het advies van de eigendomsgrens wordt in het plan slechts gesproken over de methode Berkelland voor de werkzaamheden. Maar helaas wordt deze term niet verder uitgelegd in het rapport. Daarover hebben we de volgende vragen. Wat houden de werkzaamheden via die methode Berkelland in? En in het nieuwe budget is er extra geld, 70 duizend euro, vrijgemaakt voor toezicht. Is dit geld specifiek bedoeld voor de handhaving van de bermgrenzen of heeft deze handhaving een ander doel? En wij zien geen budget voor het aanbrengen van die perceelsgrenzen. Zit dat in een ander budget verwerkt of is er een extra budget nodig voor deze ad hoc kosten? En dan nog iets heel anders, waar helemaal niet over gepraat wordt in dit bermbeheerplan. En dat is dat in Duitsland, zelfs hier net over de grens met Winterswijk, worden er langs de weg en in de bermen waar dat zonder problemen kan vaak fruitbomen geplant. Het fruit is voor iedereen vrij te plukken. Landschappelijk ziet het er prachtig uit. Is goed voor de insecten. Die op hun beurt weer goed zijn voor een rijk vogelleven. In het bermbeheerplan wordt over deze mogelijkheid niet gesproken. Maar zou het toch mogelijk zijn om het in te passe en deze fruitbomen en het planten daarvan te overwegen in het bermbeheer? Onze fractie ziet liever een rijk gevulde fruitboom dan een eik vol met processierupsen. Dank u wel, voorzitter.

De **voorzitter**: Dank u, mijnheer Kolkman. En dan kunnen we door naar meneer Kortschot.

De heer **Kortschot (PvdA)**: Dank u wel, voorzitter. De PvdA kan zich prima vinden in de aangedragen argumenten voor een ecologisch bermbeheer. Het aspect veiligheid wat in onze ogen toch wel heel belangrijk is, dat wordt zeker niet uit het oog verloren. En als er dan tevens

nog aandacht kan zijn voor natuurwaarden en die eventueel dan nog te kunnen verbeteren, dan is daar alles voor te zeggen. Wij hebben dan toch nog, voorzitter, een paar vragen met betrekking tot de financiële onderbouwing van dit stuk. In aanloop destijds met de presentatie van het nieuwe bermbeheer zijn er een aantal bedragen genoemd, onder andere tijdens het politieke forum. Deze bedragen, die wijken enigszins af van het nu voorliggende plan. Wellicht kan de wethouder ons daar duidelijkheid over geven waarom er eerst is gesproken over 150 duizend euro extra kosten voor ander maai-beheer en voor het gehele traject en dan nog eens 300 duizend euro voor afvoer van het maaisel. Want dat zou betekenen dat in het totale bermbeheer jaarlijks 790 duizend euro zou gaan kosten in plaats van de 500 zoals die nu genoemd staat. En dit verschil is weliswaar positief, maar we zouden daar toch graag uitleg over. In het beheersplan, is mijn volgende punt, is er ook sprake van aanleg van een extra buffer tussen landbouwpercelen en de berm. Je zou kunnen stellen dat momenteel die bermen of sloten zelf die buffer vormen. Maar is hier sprake van of wordt bedoeld dan dat de eigendoms-grens duidelijker gemarkeerd moeten gaan worden? Of is er ook daadwerkelijk grondverwerving nog aan de orde? Zo ja, zijn hier dan ook nog extra kosten te verwachten? In bijvoorbeeld dus natuurlijk de aankoop of anders nog eventueel het onderhoud dat daarbij komt kijken. Dan als laatste wil ik. In de B&W-nota staat dat in 2023 zal de afzet van het bermmaaisel en de lokale inspanning nader worden onderzocht. En ik denk dat daarin ook mevrouw Van Harten en meneer Wassink daar al enigszins het aankaarten. De kansen voor afzet van het maaisel bij lokale agrariërs heeft de prioriteit in het geheel. Maar kan de wethouder aangeven hoe de afzet van de huidige 161 kilometer, dat is ongeveer een kwart van het bermmaaisel op dit moment, verloopt? En of dat noemenswaardige kosten met zich meebrengt. Tot zover, voorzitter.

De **voorzitter**: Dank u, mijnheer Kortschot. En dan gaan wij door naar het laatste commissielid in de eerste termijn. En dat is meneer Hoenink.

De heer **Hoenink (Voor Winterswijk)**: Ja, dank u wel, voorzitter. Ja, voor ons ligt het document over de actualisatie van het bermbeheer. Ook Voor Winterswijk ziet dat het beheer van de berm anders, beter en mooier kan. Maar met dit document gaan we toch nog meer problemen, denk ik, op ons afroepen. We moeten even terug gaan kijken: wat is nu de functie van een wegberm. Dat is een steun van een weg. En daarnaast heeft het een verkeerskundige functie. Dus het plaatsen van straatmeubilair, reflectorpaaltjes, bewegwijzering, denk ook aan paddenstoelen, fiets- en wandelroutes. Om dat alles goed zichtbaar te houden moet er toch wel regelmatig gemaaid worden. En het heeft ook een functie als uitwijkplaats voor noodgevallen. De bebakeningsstrook, anderhalve meter langs de rijbaan, en uitzichthoeken en kruisingen en rotondes worden zo goed onderhouden dat het uitzicht niet wordt belemmerd door hoog gras of wat dan ook. Ook deze strook langs de weg voor vliegende insecten is ook gevaarlijk, omdat daar komt het verkeer vaak ook behoorlijk langsrijden. Door middel van een uitgekiend bermbeheer kunnen we technische en verkeerskundige functies, maar ook natuurfuncties, met de bermen versterken. Maar in dit document slaan wij in onze ogen toch te ver door in de natuurkundige functie. Dan hebben we ook nog wel een aantal vragen. Er staat dat er met twaalf stakeholders is geïnterviewd en maar enkele daarvan hebben er maar in de werkgroep gezeten. Dus wij vragen ons af of dit hele document wel gedragen wordt door alle stakeholders. Dan staat er de maai-beurten het liefst boven de achttien graden. Maar dat kan toch in bepaalde tijden van het seizoen toch problemen opleveren? Dan is het kouder. Zeker in de tweede helft van het jaar. Dan staan we bekend om de fietsgemeente en dan worden de fietspaden worden aan één zijde gemaaid. Kunnen fietsers elkaar dan nog wel passeren in het hoogseizoen? Dan staat er ook in het document: de komende jaren krijgen we nog een hele energietransitie. Dus op diverse plaatsen in de buurtschappen zullen dus nieuwe leidingen neergelegd moeten worden. Ook de waterleidingen zullen een keer gesaneerd moeten worden, omdat die ook nog van asbest zijn. Levert dit ook geen problemen op? Omdat er voorgesteld wordt om tussen 1 augustus en 1 maart de bermen dan vrij zijn. Nou, dan zit je ook net midden in de winter, dus dat kan ook nog veel problemen opleveren. Dan lees ik ook dat er nog veel meer grasblokken gelegd worden. Nou, op dit moment zien we steeds meer dat de grasblokken die langs de asfaltwegen liggen, dat die af gaan hangen. Dus dan krijg je een spleet tussen het asfalt en de grasblokken. En op diverse plaatsen heeft dat ook al geleid tot ongelukken. Hoe gaan we dit oplossen voordat we er nog meer neer gaan leggen? Dan is het afvoeren van het bermmaaisel richting de agrarische sector is ook al benoemd. Wij zien dat dit een verdienmodel moet worden voor de agrarische sector en niet een kostenreductie voor de gemeente. Dan ook voor de begroeiing in de berm is het veel beter om calciumchloride te gebruiken als strooizout in plaats van het gebruikte NaCl. Want NaCl, dat stimuleert juist de grasgroei en niet de groei van bloemen en planten in de berm. Veiligheid staat voorop zegt u. Maar hoe gaan we dan om met beschermde planten of struiken die bij onoverzichtelijke kruisingen staan? Dan is er ook al gesproken over de inwoners. Kijk, als je inwoners bent en je woont aan de openbare weg, dan mag je toch je eigen berm nog wel glad houden ter breedte van je eigen kavel? Want je wil toch veilig de openbare weg op kunnen. En

dan al dit nu te vormen onderhoud. Wordt dit door de ROVA gedaan of kunnen lokale ondernemers of loonwerkers ook inschrijven, zodat hun ook een verdienmodel hebben uit dit gebied? Dat waren in eerste instantie onze vragen.

De **voorzitter**: Dank u wel, mijnheer Hoenink. Nou, dan kunnen we nu door naar het college. En de eerste termijn van het college zal gedaan worden door wederom meneer Frings.

Wethouder **Frings**: Dank u, voorzitter. Ja, allereerst ben ik blij met de brede steun die er inderdaad heerst voor dit plan. In ieder geval voor het beleid wat we op deze manier inzetten. Ik ben ook wel blij dat Winterswijk's Belang aangeeft dat er een goed proces is gelopen met veel betrokkenheid van alle mensen die daar een belang bij hebben. Tegelijkertijd stelt Voor Winterswijk de vraag: ja, er is met iedereen gepraat, maar er zijn maar een beperkt aantal mensen toegetreden tot de werkgroep. Dat klopt. Je kunt niet met enorme hoeveelheden mensen in een werkgroep gaan zitten die dit verder uitwerken. In mijn ogen zitten er wel de belangrijkste stakeholders in. En van alle groepen die hierbij belang hebben zit er een vertegenwoordiger in de werkgroep. Dan loop ik nu een aantal vragen af. Hoe gaan we met de voorlichting om voor zwerfvuil? Want zwerfvuil vervuult inderdaad bij maaien enorm het schone maaisel en kan dan nauwelijks meer gebruikt worden door agrariërs. Stel je voor dat er gemaaid wordt en er komt een blikje in met scherpe metaalranden. Ja, dat kan je een koe niet voeren. Heel simpel gezegd. En dan gaat die dood. Dus dat moeten we voorkomen. Dus ik ben heel blij met de suggestie: kunnen wij niet samen met burgers kijken hoe we opschoonacties kunnen doen voorafgaand aan het maaien. En dat zullen we ook zeker meenemen in de aanpak. De eigendomsgrens aanpakken. Ja, Berkelland. De Berkelland methode is al een paar keer naar gevraagd. De Berkelland methode is redelijk succesvol. U moet weten dat het bestaat uit een aantal onderdelen. Dat is enerzijds luchtfoto's, om kadastergrenzen daarop in te tekenen. Zodat je ziet waar de grens precies loopt. En vervolgens kijken of die dan correct is ingevuld. Dat willen we in ieder geval als project in 2022 gaan doen. Het staat ook in dit voorstel. En vervolgens gaan kijken: wat betekent dit dan voor de afspraken tussen eigenaren en gemeente. Als je mij vraagt: leg uit hoe dat nu exact gaat. Ja, dat zijn we aan het voorbereiden in het uitvoeringsprogramma. We kijken naar Berkelland. We proberen de ervaring daar in goede en minder goede zin mee te nemen en komen met een projectvoorstel. Dat ligt er op dit moment niet. Vandaar ook de opmerking van GroenLinks. We zouden eigenlijk misschien wel liever willen dat het vandaag begint in plaats van morgen. Maar 2022 hebben we echt nodig als voorbereidingsjaar om een aantal zaken te realiseren. Dat betreft dit verhaal van die eigendomsgrenzen, maar het betreft ook de discussie van: kunnen lokale boeren gebruik maken van de aanpak van ecologisch bermbeheer. En het antwoord is ja. Wat ons betreft wel. We hebben een afspraak op dit moment met de ROVA. Dat zij het groenbeheer doen. Maar wij hebben aan het einde van het jaar met de ROVA ook gesproken dat we willen dat gekeken wordt of lokale coöperaties of een lokale organisatie mee kan doen. We kunnen bijvoorbeeld denken aan de PAN. De PAN zou eventueel bereid zijn. Die gesprekken lopen. Dat willen we ook in 2022 verder uitwerken. En dat betekent dat je lokale ondernemers laat profiteren van dit beheer. Als we gaan kijken naar: hoe gaan we met het maaisel om. Ik moet bijna zeggen dat meneer Wassink een uitstekend verwerkingsprogramma of uitvoeringsprogramma heeft opgeschreven in zijn vragen. Wordt er circulair gekeken? Ja. Het antwoord is ja. Omdat we dus inderdaad proberen met lokaal zoveel mogelijk participanten het maaisel te gebruiken als groenbesteding. En desnoods het tijdelijk opslaan voordat het gebruikt kan worden door boeren. En op die manier gaan we niet slepen met grote hoeveelheden van links naar rechts of over verre afstanden naar een vergister. We zijn ook aan het kijken naar de mogelijkheden voor een Bokashi systeem, wat dan ook binnen Winterswijk zal plaatsvinden en niet elders in Zwolle ofzo.

De **voorzitter**: Mijnheer Frings, meneer Wassink heeft toch nog een vraag naar aanleiding van uw antwoord. Mijnheer Wassink.

De heer **Wassink (CDA)**: Ja, dank u wel. Dank u wel, wethouder. Blij met het antwoord. Maar ik had toch wel een specifieke vraag erbij. Of er al afspraken zijn over al het maaisel wat zo meteen straks vrij gaat komen? Of dat inderdaad al belegd is, om het zo maar te zeggen. Want daar zat de vraag achter: moet je dan niet het tempo van het invoeren daar dus op afstemmen? Dus ik ben enerzijds heel blij dat u ermee bezig bent. Dus daarvoor complimenten. Maar toch graag even de vraag over dat tempo.

Wethouder **Frings**: Nee, het antwoord is: op dit moment liggen er geen contracten, als u dat bedoelt, over afname en over hoeveelheden. Daarom zei ik al: 2022 willen we echt gebruiken om de uitvoering te gaan organiseren. En dat zal moeten leiden tot dat soort contracten. Die liggen er nu niet.

De **voorzitter**: Mijnheer Frings, u bent niet meer zichtbaar. Wel hoorbaar.

Wethouder **Frings**: Sorry, verkeerde knopje.

De **voorzitter**: Ja, kan gebeuren.

De heer **Wassink (CDA)**: Mag ik nog een vervolgvraag stellen, voorzitter?

De **voorzitter**: Oké, nog één dan.

De heer **Wassink (CDA)**: Dan even over die afspraken die u gaat maken. Mocht dat dan even in het tempo niet lukken, want agrariërs zijn niet altijd even snel met nieuwe methoden. Dat kan soms een paar jaar duren. Bent u ook bereid om het tempo van de invoering daarop af te stemmen?

De **voorzitter**: Mijnheer Frings.

Wethouder **Frings**: Nou, ik denk dat het niet realistisch is om zaken veel sneller te doen als dat het lokaal zou kunnen. Dan zouden we onrealistisch bezig zijn. En we hebben nou net gezegd dat we niet willen dat er gesleept wordt met materiaal van links naar rechts. Dat is een uitgangspunt. Net zo goed als het uitgangspunt, want er zijn veel vragen gesteld over veiligheid. Veiligheid gaat voor natuurbeheer. Dus dat betekent dat onveilige kruisingen of kruisingen die mogelijk onveilig worden door groei van planten, omdat ze niet meer overzichtelijk zijn, dat dat niet kan. Er moet gewoon overzichtelijk gepasseerd kunnen worden. En daar wordt rekening mee gehouden met de uitvoering van het bermbeheer. Veiligheid gaat dan voor natuurbeheer. Nou ja, de particulieren en hun bereidheid en bereidwilligheid om hun stuk berm mee te maaien met hun gazon, zodat het er netjes bijligt. Wat we in ieder geval willen is het gesprek aangaan waarom bermbeheer gewijzigd wordt en wat we graag willen. Nog een keer, veiligheid gaat wel boven bermbeheer en boven natuurbeheer. Dus als dat zou betekenen dat men niet meer mag maaien en daarmee kan men niet het eigen erf verlaten omdat het onveilig wordt, dan gaan we dat niet stimuleren. We gaan wel met folders. En we gaan ook het gesprek voeren met particulieren om te kijken of ze misschien mee willen doen. We gaan niks afdwingen, ook niet in boetes. Daar heeft u gelijk in. Het overgrote deel van de bermen zijn niet aan particuliere erven gebonden. Wat is de oorzaak van de achteruitgang in het huidige ecologische bermbeheer? Ja, het huidige ecologische bermbeheer gebruikt nog niet de methode van maaien, maar gebruikt nog steeds de methode van klepelen. En dat geeft geen optimaal resultaat ten aanzien van de biodiversiteit. En wij verwachten dat bij maaien dat meer resultaat oplevert. Dat is het antwoord op uw vraag waarom dat de biodiversiteit minder wordt bij ecologisch beheer zoals dat nu plaatsvindt. Dan ten aanzien van de gelden voor het toezicht. De gelden voor het toezicht. Ik snap uw reactie. In gemeenteland heb je meteen de associatie bij toezicht met boa's en handhaving. Maar hier staat toezicht toch echt in het teken van toezicht op de beelden die we hebben per wegvak en per bermvak en of dat inderdaad ook uitkomt. Dus het slaat meer op toezicht op de uitvoering dan dat het gaat om toezicht en handhaving. En daarom omdat het een substantiële uitbreiding is van het aantal kilometers heb je dat geld ook nodig om dat op die manier te regelen. Het is geen handhavingsgeld. Hebben we een budget voor afrastering aanleggen? Nee, u heeft gelijk. Dat zit er niet in. Zouden we fruitbomen kunnen planten waar dat gebeurt? Ja, ik ken het verhaal in Duitsland. Ik vind het ook enorm sympathiek als dat je als wandelaar een peer kan plukken als je ergens langskomt. Ik vind het leuk, dus die suggestie neem ik mee. Maar ik kan daar op dit moment niets over zeggen of we dat gaan doen ja of nee. Misschien dat ik dat schriftelijk nog aan u mag laten weten voor de raad?

De **voorzitter**: Oké. Mijnheer Frings, we hebben nog een vraag van meneer Wassink.

De heer **Wassink (CDA)**: Nee, het ging nog even over die afrastering. Die kwam even heel snel door het beeld schieten bij mij. Want ik had ook de vraag gesteld van: op sommige plekken zijn geen afrasteringen. En op plekken waar ze gewoon van nature niet logisch zijn, bijvoorbeeld die hoge essen waar gewoon de wegen overgaan in de percelen. En er wordt gezegd: daar worden dan afrasteringen geplaatst. Nou, daar konden wij ons helemaal niets bij voorstellen. Dat dat ook helemaal landschappelijk niet past. Dus daar had ik nog de vraag over gesteld: klopt dat wel of hebben wij dat verkeerd begrepen?

Wethouder **Frings**: Nou, ik kan mij voorstellen dat bij de hoge essen dat u gelijk heeft. Dat dat helemaal niet past landschappelijk. De vraag over de afrastering, als u het mij niet kwalijk neemt, zal ik schriftelijk aan u terugkoppelen hoe we daarmee omgaan. En wat daar precies mee bedoeld wordt.

De **voorzitter**: Ik zie dat meneer Wassink dat goed vindt. Dus gaat u door, mijnheer Frings.

Wethouder **Frings**: Oké. Ja, de PvdA vroeg: hoe zit dat nou met die financiering 160 duizend euro extra en drie ton hebben we gehoord bij het politieke forum. Dat was een fout. Achteraf is geconstateerd dat het ging over 30 duizend euro. Dus er stond een kommaatje verkeerd. En die zijn verwerkt in de definitieve versie zoals u die in het raadsstuk heeft gekregen. Dus die ziet u niet meer apart. Dat zit gewoon in het verhaal verwerkt. Dat komt nergens meer bij. Sorry. Wat gebeurt er met de huidige afzet? Ja, de huidige afzet is voor een deel gaat die inderdaad weg naar een vergister.

De **voorzitter**: En daarmee was u er?

Wethouder **Frings**: Ik ben even aan het kijken. Volgens mij heb ik ze nu allemaal gehad. Behalve een aantal vragen van Voor Winterswijk. Wat doen we met fietsers die in de berm moeten passeren met de grasblokken? En kunnen ze dan niet vallen? Ja, dat kan gebeuren. Daar heeft u gelijk in. Daar moeten we naar kijken. Ook het aanpakken bij kabelwerkzaamheden. Ja, dan moet er gewoon gewerkt worden. Dan kan je de berm niet afzonderen van dat type werkzaamheden. Dat staat ook in het verhaal. Je kunt wel kijken hoe en wanneer je dat gaat doen.

De **voorzitter**: Mijnheer Frings, meneer Kortschot heeft nog een interruptie of vraag.

De heer **Kortschot (PvdA)**: Ja, duidelijk. Ik heb nog even zo genoemd met betrekking tot het bufferen van de bermen, zeg maar. Daar wordt duidelijk gesproken over de mogelijkheid om een extra buffer aan te leggen in de vorm van stroken grond stel ik me zo voor. En of daar dan kosten mee gemoeid zijn. Dat lijkt me logisch als die verworven gaan worden die gronden. En anderszins zou het onderhoud daaronder gaan vallen. Of moet ik dat toch heel anders lezen in dat rapport van jullie?

Wethouder **Frings**: Volgens mij gaan wij geen gronden aanschaffen als gemeente om stroken aan te leggen. Dus daar waar het kan kijken we hoe het in het huidige bezit zit. Maar we gaan geen grond kopen om tot buffering te komen.

De **voorzitter**: Gaat u door met uw betoog.

Wethouder **Frings**: Nou ja, de afvoering van het maaisel. Zoals ik al zei: we zijn dus met ROVA en met PAN en in de werkgroep het gesprek aan het voeren wie dat kan gaan doen. Hoe we dat kunnen gaan doen. En wat dat betekent voor de financiering. Ik weet in ieder geval wel zeker dat ROVA sowieso genegen is om met onderaannemer schap te werken met agrariërs die dan daarvoor vergoed worden. En hoe dat dan uitwerkt, dat moeten we in 2022 gaan doen. En als u zegt: dat willen we graag horen wat dat oplevert. Dan komen we daar een keer uiteraard op terug. Volgens mij heb ik hiermee de vragen beantwoord.

De **voorzitter**: Nou ja, meneer Hoenink heeft nog een interruptie of een vraag. Maar het kan ook zijn tweede termijn zijn. Het maakt mij niet zoveel uit. Maar, mijnheer Hoenink, u heeft het woord.

De heer **Hoenink (Voor Winterswijk)**: Ik had op één vraag nog geen antwoord. Dat ging over het gebruik van het strooizout. Het huidige strooizout is toch heel. Dat stimuleert de grasgroei en niet de groei van andere planten. En daarom is er een calciumchloride, dat is een zout waar andere planten beter tegen kunnen.

De **voorzitter**: Mijnheer Frings. Sorry.

Wethouder **Frings**: Ja, voorzitter. Daar overvraagt meneer Hoenink mijn scheikundige kennis, dus daar kom ik schriftelijk op terug.

De **voorzitter**: Ik had al zo'n vermoeden dat die schriftelijk ging. Ik denk dat meneer Hoenink zelf ook dat vermoeden al haast had. Maar het gaat dus beantwoord worden voor de vergadering. Dan kijk ik even of er nog behoefte is aan een tweede termijn. En zo te zien heeft meneer Wassink daar behoefte aan. Mijnheer Wassink.

De heer **Wassink (CDA)**: Ja, dank u wel. Ja, ik had toch nog wel even een vraag over die buffers. Die hebben ons inderdaad ook wel bezig gehouden. Want u geeft aan: daar worden

geen gronden voor verworven. Op zich zijn we daar natuurlijk wel blij mee. Maar de vraag is dan wel: hoe gaat u die buffers dan aanleggen? Want als het eigen grond is, dan is het dus toch al berm toch? Dat denk ik dan toch. Het veronderstelt iets tussen de berm en het aangrenzende land. Dus hoe ziet u dat voor zich dan? Was ik wel even benieuwd naar.

De **voorzitter**: Oké. We kijken even of er nog meer behoefte is aan een tweede termijn bij de commissie voordat we naar het college gaan. Zo te zien niet. Dan gaan we nu naar de tweede termijn van het college. Wederom, mijnheer Frings.

Wethouder **Frings**: Ik heb hier. Ja, de buffer enkel is natuurlijk de inzet. Maar we gaan geen gronden aanschaffen. En als u zegt: hoe ziet dat er in het plaatje uit qua beeld. Dan zal ik u dat ook laten weten voor de raadsvergadering. Want op dit moment heb ik daar geen beeld bij.

De **voorzitter**: Oké. Nou, dan denk ik. U heeft een aantal toezeggingen gedaan, die gaan afgehandeld worden voor de raadsvergadering. En ik gok erop dat dit dan het volgende bespreekstuk wordt? Ja, dat dacht ik al. Dan gaat agendapunt vijf door naar de volgende raadsvergadering als bespreekstuk.

6. Plan van aanpak wet inburgering 2021 en bestemmingsreserve nieuwkomers

De **voorzitter**: En gaan wij door naar agendapunt zes. En dat betrof het plan van aanpak wet inburgering 2021 en bestemmingsreserve nieuwkomers. Wie wenst daarover het woord te voeren? Ik zie als eerste mevrouw Van der Vinne.

Mevrouw **Van der Vinne (CDA)**: Dank u wel, voorzitter. Geachte aanwezigen. Het CDA vindt het plan van aanpak er goed uitzien en ziet uit naar de uitvoering. We hebben nog wel enkele verduidelijkende vragen. Er wordt goed samengewerkt met verenigingen in Winterswijk, valt te lezen. Zijn alle verenigingen, dus ook sport, muziek, et cetera, hiervoor uitgenodigd? Hebben zij hier allemaal, dus buiten de genoemde samenwerkende partijen, een brief voor gekregen om hierin te participeren? En bij punt drie van de aandachtspunten voor de uitvoering wordt de fietsles genoemd. Is hier ook samenwerking gezocht met de afdeling van Veilig Verkeer Nederland Winterswijk? Zij verzorgen verkeerslessen op het AZC. Leren fietsen is goed, maar belangrijker is om te weten waar je dan het beste kan fietsen. Dit zijn ook aandachtspunten die meegegeven zijn vanuit de wijk rondom het AZC. Nog een vraag. Er zijn contacten met cultuurverbinders. Zijn de cultuurverbinders ook in dienst als ervaringsdeskundige? Hoeveel werk zit hier voor hen in? En krijgen zij hier een vergoeding voor? Op bladzijde elf, de financiële paragraaf. Hier ontbreken nog een aantal bedragen. Zijn deze inmiddels bekend?

De **voorzitter**: Mevrouw Van der Vinne, meneer Meinen heeft een interruptie voor u. Mijnheer Meinen.

De heer **Meinen (Winterswijk's Belang)**: Ja, voorzitter. Meer een punt van orde, denk ik, dan een echte interruptie.

De **voorzitter**: Dan had u een O'tje moeten intypen, maar goed.

De heer **Meinen (Winterswijk's Belang)**: Excuus. Dat is mijn omissie. Het raadsvoorstel gaat over het continueren van de budgetten. Ik begrijp dat wij. Volgens mij is het niet de bedoeling dat we de inhoudelijke discussie over het plan van aanpak voeren. Klopt dat?

De **voorzitter**: Zo staat het er wel. Maar, goed. Uiteindelijk, het is hoe het college het gaat oppakken, wat mevrouw Van der Vinne zegt. Maar formeel heeft u gelijk. Maar ik kan natuurlijk niet in zoverre ingrijpen en dat ga ik ook niet doen. Dus het ligt eraan hoe het college de vragen en suggesties van mevrouw Van der Vinne gaat oppakken in haar beantwoording.

Mevrouw **Van der Vinne (CDA)**: Ik heb nog een laatste vraag.

De **voorzitter**: Gaat u vooral door, mevrouw Van der Vinne.

Mevrouw **Van der Vinne (CDA)**: Dat ging dus over de financiële paragraaf. Ik weet niet of die helemaal goed is overgekomen. De bedragen ontbraken van de leerbaarheidstoets en ICT-implementatiewet. Dank u wel, voorzitter.

De **voorzitter**: Dank u, mevrouw Van der Vinne. En dan kunnen wij door naar meneer Meinen.

De heer **Meinen (Winterswijk's Belang)**: Ja, voorzitter. Het zal hopelijk geen verrassing zijn dat ik mij zal beperken tot een hele korte inbreng. Nou, Winterswijk's Belang was natuurlijk al heel blij met het beleidsplan zoals het er lag. Mooi dat er nu ook een uitvoeringsagenda achter zit. Dat wil ik mevrouw Van der Vinne wel meegeven. Net als het CDA zijn wij heel blij dat deze agenda er nu ligt. Het geeft concreet aan waar de gemeente Winterswijk aan gaat werken. Fijn ook dat al die nieuwe Winterswijkers straks, nou ja, op een goede manier begeleid gaan worden. Dus daar willen wij het college mee complimenteren. Nou, specifiek over het voorstel zijn wij wel genegen om daarmee in te stemmen. Maar wij hopen wel dat de wethouder nog enige toelichting kan geven op hoe we nou de resultaten gaan volgen. We gaan budget dan hopelijk beschikbaar stellen. Op welke manier kunnen wij als raad de resultaten van de inzet van dat budget volgen? Tot zover, voorzitter.

De **voorzitter**: Dank u, mijnheer Meinen. En dan kunnen we door naar de volgende. En dat is meneer Morad.

De heer **Morad (VVD)**: Dank je wel, voorzitter. Voorzitter, namens de VVD kan ik aangeven dat we ons kunnen vinden in het voorstel om de bestemmingsreserve nieuwkomers aan te houden tot 1 januari 2026. En wij vinden dat de speerpunten uit het beleidskader, dat die duidelijk uitgewerkt zijn in het plan van aanpak. En ja, toch wil ik toch nog even twee vragen stellen. Die zijn weliswaar inhoudelijk, maar toch. De eerste vraag die ik had is: bij de inburgering plichtige wordt een leerbaarheidstoets afgenomen. En aan de hand hiervan wordt een plan opgesteld. Nu is mijn vraag: wat als aan het eind van het traject blijkt dat de doelen niet behaald kunnen worden door de inburgering plichtige? Wat zijn dan de vervolgstappen? Kan er dan sprake zijn van ontheffing? Wat zijn de consequenties daarvan? Dat kon ik niet geheel terugvinden in het plan van aanpak. En de tweede vraag die ik dan had is: in de stukken kom ik de maatschappelijke begeleider en de senior maatschappelijke begeleider tegen. Wat is eigenlijk precies het verschil tussen die twee? En hoeveel tijd is een dergelijke begeleider kwijt per gezin? Hoeveel mensen kan de maatschappelijke begeleider tegelijkertijd bijstaan? Ik weet dat dit wat inhoudelijke vragen zijn, maar die wilde ik toch even hier gesteld hebben. En dat was onze bijdrage en de vragen. Dank je wel, voorzitter.

De **voorzitter**: Dank u, mijnheer Morad. En dan kunnen wij door naar mevrouw Ten Dolle.

Mevrouw **Ten Dolle (D66)**: Ja, dank u wel, voorzitter. Ja, veel vragen zijn al gesteld door meneer Morad voor mij. D66 is blij dat het er nu ligt. Maar wij hebben eigenlijk nog één korte vraag als aanvulling. Want we zouden graag willen weten of er tussentijds wordt geëvalueerd op de leerroute. Want D66 zou graag die tussentijdse evaluatie willen zien zodat we eventueel op tijd kunnen bijsturen ook op budgetten. Dus dat is de enige vraag aan het college. Of er een tussentijdse evaluatie komt en of die ook naar de raad toe komt. Dank u wel, voorzitter.

De **voorzitter**: Dank u, mevrouw Ten Dolle. Dat was kort maar krachtig. En dan kunnen wij door naar mevrouw Poels.

Mevrouw **Poels (Voor Winterswijk)**: Dank u wel, voorzitter. Voor Winterswijk is ook echt blij met deze decentralisatieslag. Centraal aangestuurd was het echt te log, te bureaucratisch, te traag. Dus we hopen echt dat we in de praktijk sneller kunnen gaan handelen en meer op maat. Dit plan van aanpak lijkt dat goed te ondersteunen. Fijn ook dat er landelijke erkenning is en dat daar geld voor vrijgemaakt is. En daar is ook direct onze vraag over. Want in de laatste paragraaf of de laatste pagina in de bijlage staat dat er een budget per inburgeraar, dat is opgehoord. Dat was eerst 10 duizend euro per inburgeraar, maar dat is opgehoogd naar 18.750. Als wij dat vertalen, dan is dat meer dan zes ton voor 35 inburgeraars ongeveer op jaarbasis. Dat is dan ongeveer, als we dat terugrekenen, zo'n vijfhonderd euro per inburgeraar per dag. Waar kunnen wij die bedragen van ongeveer zes ton teruglezen in uw financiële paragraaf? Dus dat is onze eerste vraag. En vervolgens eigenlijk een beetje in aansluiting op de vragen van meneer Meinen. Er is een regisseur inburgering aangesteld. En wij willen eigenlijk ook wel heel graag horen van de wethouder of er afspraken gemaakt zijn over wat diegene oplevert. Wat zijn de resultaten die we daarin mogen verwachten? En gaat diegene dan ook doen wat nodig is? Niet meer dan nodig, maar ook niet minder. En welke afspraken zijn daarover gemaakt? En dan gaat het wat ons betreft met name over die regisseur inburgering. Maar misschien kunnen we die vertalen, net als meneer Meinen, naar de totale inzet. Dank u wel, voorzitter.

De **voorzitter**: Dank u, mevrouw Poels. En dan kunnen wij door naar meneer Puntman.

De heer **Puntman (GroenLinks)**: Dank u, voorzitter. GroenLinks is tevreden over dit plan. En wij delen de behoefte aan evaluatie. Niet meteen morgen, maar wel in de loop van der tijd. Ik heb

nog een suggestie voor u. Zou u de inburgeringstoets zoals die straks aan inburgeraars wordt voorgelegd ook kunnen voorleggen aan de raadsleden, zodat die ook getoetst kunnen worden op hun kennis van de Nederlandse cultuur? Dank u wel.

De **voorzitter**: Vooral die laatste suggestie is leuk. Maar, goed. We zullen horen of het college dat ook leuk vindt, want we kunnen nu door naar het college voor de eerste termijn. En geef ik het woord aan meneer Tannemaat.

Wethouder **Tannemaat**: Ja, dank u wel, voorzitter. Ja, ik schiet helemaal vol van dit mooie onderwerp. Ik moet wel toegeven dat meneer Meinen wel een beetje gelijk had en dat ik ook, en dat wij ook eigenlijk, op die manier in de wedstrijd zaten. Ik heb ondertussen natuurlijk zelf wat vragen kunnen beantwoorden. En ik word uiteraard ook netjes bijgepraat via de app. Het zal eigenlijk een beetje gaan over het feit dat wij nu dat geld ter beschikking willen stellen, omdat daarvan de termijn eigenlijk afloopt en dat we daar heel goed werk mee kunnen doen. Maar ik probeer toch zoveel mogelijk vragen te beantwoorden. En als er dan vragen overblijven, dan worden die uiteraard zo snel mogelijk schriftelijk beantwoord. De eerste vraag van het CDA: zijn alle verenigingen hiervoor uitgenodigd? Nee, ze hebben geen brief gehad via de verenigingen. Maar er is wel een platform met verschillende maatschappelijke organisaties waarmee we tweemaandelijks contact en overleg hebben. En al die contacten, die lopen via het sociaalteam. Die zorgen dus dat de maatschappelijke contacten gelegd worden en gelegd zijn. Maar niet alle verenigingen zijn hiervoor uitgenodigd. U had nog een vraag over de fietsles via Veilig Verkeer Nederland. Ja, dat gebeurt inderdaad. En dat gaat ook in samenwerking met het AZC hier lokaal. Dus die zijn daarbij betrokken. Want ik deel uw mening. Er wordt ontzettend veel gefietst door al die kinderen. Dat is een leuk gezicht. Maar soms gaat het ook nogal wiebelig, want het gaat van links naar rechts. Dus die krijgen ook daar les in veiligheid. Dat gebeurt. Dan had u nog een vraag over, even kijken, de cultuurverbinders. Over, even kijken. Wat stond er ook alweer. Dat heb ik opgeschreven. Of die ook een vergoeding krijgen. Cultuurverbinders krijgen nu alleen tijdens een project een vrijwilligersvergoeding. Even kijken. De leerbaarheidstoets. Ja, u had een vraag daarover. Daar stond nog wat blanco. De bedragen van de leerbaarheidstoets, die zijn nog niet bekend. Die komen in de meicirculaire. Vandaar dat die nog niet ingevuld zijn. Even kijken. Dan ga ik even door naar WB. Die heeft gevraagd hoe de resultaten, hoe we die in beeld kunnen krijgen. Nou, dat ligt een beetje aan uzelf. Wij willen daar heel graag over vertellen. Ik vind het ook heel leuk om als wethouder te vertellen wat er allemaal gebeurt. En dat is best veel. Als je praat bijvoorbeeld over die maatschappelijke begeleiders. Ik weet zeker dat die heel graag een keer hun verhaal willen doen. Dus het ligt aan u. We kunnen zeggen: iedere drie maanden wordt u op de hoogte gehouden. Ik zou het ook heel leuk vinden om binnenkort een keer, als het opportuun is, als er iets meer ervaring is met de nieuwe manier, dat we een forum houden. Dus dat ligt een beetje aan u. Ik wil u op allerlei manieren op de hoogte brengen. En ik weet ook zeker dat we daar onze medewerking, dat we de medewerking daarvoor krijgen, omdat ze ook heel graag willen vertellen hoe het gaat. Dus daar moeten we even met elkaar een modus vinden. Maar als we zeggen van: we gaan binnenkort bijvoorbeeld eens met die maatschappelijke begeleiders. Laat die eens een keer vertellen wat ze nou allemaal doen. Dan zou ik daar heel goed een politiek forum voor kunnen voorstellen. Maar ik hoor graag hoe u daarover denkt. Even kijken. Dan hebben we de vraag van de VVD. U zegt van: u kunt zich vinden in de manier waarop we dit vormgeven. Wat als de doelen niet behaald worden? Ja, die moet ik echt even schriftelijk. Die moet ik echt eventjes schriftelijk beantwoorden, want dat vind ik een beetje lastig nu. Wat we nou precies gaan doen, wat dan de manier wordt. En de tweede vraag die u stelt: het verschil tussen een senior en een gewone begeleider. Dan moet ik eventjes teruggrijpen op, want die heeft u schriftelijk ook gesteld die vraag. Klopt dat? En daar hebben we, dacht ik, daar een goed antwoord op gegeven. Het gaat eigenlijk om twee verschillende professionals. De ene houdt zich wat meer bezig. Het zijn allemaal professionals. De senior begeleider, een HBO-functie binnen het sociale team, die we eigenlijk al jaren hebben. Dat was ook het antwoord. Die begeleidt de statushouders op dit moment met moeizame gezinsherenigingen of richting specifieke zorg. En daarnaast hebben we natuurlijk ook mensen die wat meer maatschappelijk begeleiden met een MBO-functie. Dus die wat meer. Dat is iemand met een zorgachtergrond. Die tevens ook ervaringsdeskundige is. En wat meer ook praat in de vorm. Dat is een cultuurverbinder die meer ook die vluchtachtergrond benadrukt en daarmee helpt. Dat zijn dus twee verschillende personen die dat dus op die manier aanpakken. Even kijken. Dat is eigenlijk, mijnheer Morad, zoals de VVD die gesteld heeft. Dus die eerste vraag krijgt u schriftelijk. Even kijken. Dan heb ik nog de vraag over de evaluatie van D66. Ja, evaluatie is natuurlijk heel erg belangrijk. Op de leerroutes wordt regionaal gestuurd, dus dat betekent dat daar ook regionaal op wordt geëvalueerd. En vanwege de regionale aanbestedingen die we hebben gedaan. Ik neem aan dat wij daar ook binnenkort. Binnenkort. Daar wordt natuurlijk op geëvalueerd, maar dat gebeurt regionaal. Dus daar kom ik ook op terug zodra dat dat plaatsvindt. Even kijken. Voor Winterswijk had het over de zes ton. Hier staat: het

budget is alleen verhoogd voor de onderwijsroute. En voor de rest moet ik u daar. Het zijn echt technische vragen. Die kan ik zo één twee niet beantwoorden. Maar die krijgt u uiteraard voor de raadsvergadering beantwoord. Even zien. GroenLinks had het over de evaluatie, dat u die belangrijk vindt. Nou, daar heb ik nu antwoord op gegeven. Die kunnen we op diverse manieren doen. En u had het leuke voorstel om de toets ook toe te laten passen voor de raad. Helaas is die leerbaarheidstoets niet voor ons toegankelijk, maar we kunnen u wel een voorbeeldexamen laten zien. Dus dan zouden we die ook nog kunnen maken met zijn allen. Ik hoop dat ik u zo een beetje heb kunnen voorzien van de informatie die u zoekt of zocht of gevraagd heeft. Het is niet helemaal compleet, dat zeg ik eerlijk. Omdat we inderdaad een beetje in de fase zaten van: ik wil u antwoord geven op de vraag waarom wij heel erg graag die budgetoverheveling doen. En dat heeft met name te maken omdat we eigenlijk pas in 2022 beginnen en ook de mensen die daarvoor, nog voor deze inburgeringswet, al in, die er al waren, ook graag willen helpen. En daar hebben we het dus over. Dat staat ook in de nota. Over de tussengroep en over de oudkomers. En daar hebben we dat geld eigenlijk heel hard voor nodig. We hebben eigenlijk ook al die bestemming heeft. En voor zover maar even, voorzitter.

De **voorzitter**: Nou, dank u, mijnheer Tannemaat. Ik zie dat mevrouw Poels graag gebruik wil maken van de tweede termijn. Mevrouw Poels.

Mevrouw **Poels (Voor Winterswijk)**: Dank u wel, voorzitter. Ik wou nog even doorvragen op de opmerking van de wethouder op de vraag van meneer Meinen op de resultaten van deze inzet, zeg maar. Daarvan zegt u dat u ons vraagt op alles wat u doet en dat het college ons graag bijpraat. En op zich is dat mooi. We denken ook graag daarin mee. Maar waar het mij eigenlijk ook of waar het de fractie Voor Winterswijk eigenlijk meer om gaat is: wat zijn dan ook daadwerkelijk de resultaten waarop je uiteindelijk kan zeggen van: jongens, we hebben het werk goed gedaan of we hebben het niet goed gedaan. En dat gevoel wordt een beetje ingegeven door het feit dat er een prachtig plan van aanpak ligt. En wij zijn het helemaal met u eens dat u op inhoud gewoon veel moet doen. Want we hebben al die werkrachten, zeg maar, de komende jaren in Nederland hard nodig. Maar we kunnen het ook overdrijven. We kunnen heel veel optuigen, zeg maar, terwijl er misschien hoogopgeleide mensen binnenkomen die gewoon heel veel zelf al kunnen regelen. Dus de vraag is eigenlijk van: hoe kunnen wij nu afspraken maken? Heeft u dit gedaan wat nodig was. En waar kunnen we u op afrekenen? En ik kan me ook voorstellen dat dat misschien nog onderwerpen zijn die u niet direct kunt beantwoorden. Wij kunnen misschien ook een voorzet doen voor in de raadsvergadering als motie of als amendement als aanvulling. En vervolgens had ik nog één vraag. Die ben ik in de eerste termijn vergeten. Er staat op pagina zes aan het eind bij punt één de laatste paragraaf staat op gegeven moment de zinssnede: de gemeente houdt de regie op alle processen. En toen vroegen wij ons even af: wie als de gemeente houdt regie, hoe dan? En op alle processen? Welke? Dat is natuurlijk ook een omvangrijke vraag, maar ik denk wel cruciaal. Gaat u alles bijhouden op alle processen? En welke dan? Dank u wel.

De **voorzitter**: Dank u, mevrouw Poels. En dan zie ik dat ook mevrouw Van der Vinne nog in de tweede termijn wat wil opmerken. Mevrouw Van der Vinne.

Mevrouw **Van der Vinne (CDA)**: Ja, dank u wel, voorzitter. In de eerste plaats dank voor de duidelijke antwoorden van de wethouder. Er werd ook een suggestie gedaan voor een politiek forum in de tijd, zeg maar. Om een evaluatie of een traject te volgen. Wij zouden dat een prima suggestie vinden en een prima idee. Dank u wel.

De **voorzitter**: Oké. Dank u, mevrouw Van der Vinne. En dan kunnen we nu, zie ik in de app, wederom door naar het college voor de tweede termijn. En dat is weer meneer Tannemaat.

Wethouder **Tannemaat**: Ja, dank u wel. Ja, even zien. De vraag van mevrouw Poels, die is inderdaad nogal veel omvattend. Kijk, de resultaten. Zoveel mogelijk inburgeraars moeten binnen drie jaar eigenlijk hun eigen doelen behalen. En hun eigen doelen, dus dat ligt ook net aan waar een inburgeraar toe in staat is. De één is inderdaad slimmer als de andere. Niets is ons vreemd. Dat zijn we allemaal. En daar sturen we ook op. En dat is wel voor iedereen dus maatwerk. En sommige inburgeraars hebben veel hulp nodig en sommige, zoals u zelf al aangaf, heel weinig. En de regisseur inburgering, die overziet die processen. En die stuurt daar ook op. En heel veel van de uitvoering waar u het over had. Wie doet dat dan? Wie begeleidt dat dan? Dat wordt gedaan door Fijnder. En daar zeggen wij dus wij, maar dat is dus wij in de GR Fijnder wordt daar heel erg op aangestuurd en gecontroleerd. Die hebben heel veel van die taken op zich genomen. Maar, wat ik ook graag wil zeggen is. Kijk, wat is die aanpak. Waar is die wet inburgering nou eigenlijk voor. Dat is natuurlijk voor voldoende beheersing van de Nederlandse taal. Positieve gezondheid. Staat ook genoemd. Financiële en digitale

zelfredzaamheid. Meedoen door betaald werk en duurzame participatie. Ja, weetje, dat is best veel. De mensen die hier mogen blijven, de statushouders ook, dat worden Nederlanders en die moeten gewoon. Ik begrijp wat u bedoelt. Die zelfredzaamheid is ook heel erg belangrijk. Als mensen zelf iets kunnen, moeten we dan ze alles door de strot douwen. Terwijl ze misschien zelf wel aan de slag kunnen. Maar volgens mij is dat juist het mooie van deze nieuwe wet, dat er heel goed gekeken wordt naar wat iemand kan en waar iemand behoefte aan heeft. En dat is zo uiteenlopend. Je hebt mensen binnen die totaal nog steg weten. Die de taal niet kennen. Nou, soms ook analfabeet zijn. Nou ja, ga er maar aanstaan. Dan ben je en in een vreemd land en je bent analfabeet. Dus het is echt maatwerk. En ik wil u daar ook heel graag in de toekomst van op de hoogte brengen. Het is natuurlijk wel zo: die wet inburgering is net begonnen. Dus we moeten eigenlijk gewoon afspreken dat we misschien over een half jaar, ik noem maar een tijdspad, daar met elkaar eens over praten en dat we u ook laten zien hoe de eerste resultaten zijn van deze wet. Ik denk dat dat misschien, ja, misschien verstandiger is. Dat we het op die manier in te kleden. Zodat ze dan ook de gelegenheid hebben. En uiteraard kunnen we natuurlijk indien gewenst de resultaten schriftelijk ook altijd verder toelichten. Maar ik vind het mooier als we dat kunnen doen, dat mensen ook aan het woord komen om het te vertellen.

Mevrouw **Van der Vinne (CDA)**: Helder. Ik ben gerustgesteld met uw opmerking dat er gekeken wordt naar maatwerk.

Wethouder **Tannemaat**: Absoluut, ja.

De **voorzitter**: Oké. Nou, dan kunnen we hiermee de tweede termijn afsluiten. En rest mij de vraag of dit een akkoord of een bespreekstuk is? Is het een akkoordstuk voor iedereen? Nee, het is geen akkoordstuk. Mevrouw Poels schudt nee, dus ook agendapunt zes gaat door als bespreekstuk naar de raadsvergadering eind deze maand.

Mevrouw **Poels (Voor Winterswijk)**: Voorzitter, wij zouden nog wat op papier aangeleverd krijgen van de wethouder.

De **voorzitter**: U kunt altijd nog daarna aangeven naar de griffie dat het alsnog een akkoordstuk is. En inderdaad, de toezeggingen worden gedaan voor de raadsvergadering. Natuurlijk behalve de bedragen in de meicirculaire. Dat wordt lastig voor het einde van deze maand. Maar dat lijkt mij duidelijk.

7. Begraafplaats voor de islamitische gemeenschap

De **voorzitter**: En daarmee, wat ik al zei, kunnen wij door naar agendapunt zeven. En dat betreft de begraafplaats voor de islamitisch gemeenschap. En wie wil daar graag over het woord voeren? Ik kijk even. En ik zie als eerste meneer Vuijk. Dus bij deze, mijnheer Vuijk.

De heer **Vuijk (CDA)**: Ja, dank u, voorzitter. De fractie van het CDA vindt het een goede zaak dat na een traject van vele jaren het gerealiseerd kan gaan worden dat leden van onze islamitische gemeenschap in Winterswijk hun dierbaren begraven kunnen worden op een begraafplaats waar eeuwigdurende grafrust geborgen kan worden. Dat is een mooie gedachte. Voor deze geplande overdracht van een deel van de begraafplaats zijn een tweetal verschillende taxaties uitgevoerd. En uiteindelijk wil het college ervoor kiezen om met afwijking van het ambtelijk advies de begraafplaats geheel over te dragen aan de aanvraag van de stichting KNIB. Het ambtelijk advies volgt echter het advies van taxateur Van der Putten om alleen een vergoeding van de gedane investeringen te vragen voor de overdracht van het betreffende deel van de begraafplaats. Daarom hebben wij de volgende vragen. Kan het college verduidelijken waarom zij wil afwijken van het ambtelijk advies? Waar is in het advies de genoemde 85 duizend euro op gebaseerd? Wat gaat er gebeuren als deze begraafplaats onverhoopt snel vol gaat raken met overledene van buiten Winterswijk? En ten slotte nog een heel ander aspect. De ambtelijke organisatie kiest voor de taxatie voor meneer Van der Putten en wijst in het advies de hogere taxaties van het bureau Kennis ook af in verband dat we mogelijk achteraf problemen kunnen krijgen met Europese regels betreffende ongeoorloofde staatssteun. Hoe gaat het college zeker stellen dat de stichting KNIB later geen problemen gaat krijgen met ongeoorloofde staatssteun bij een overdracht of niet? Dank u.

De **voorzitter**: Dank u, mijnheer Vuijk. En dan kunnen wij door naar meneer Van Beek.

De heer **Van Beek (Voor Winterswijk)**: Ja, dank u wel, voorzitter. Ja, wat dat betreft kan ik me achter de woorden van meneer Vuijk scharen. Het is natuurlijk al, er wordt al een tijd over gepraat. Islamitisch begraven was al mogelijk. Maar Voor Winterswijk is blij dat er nu via deze

weg eigenlijk ook die wens van de islamitische gemeenschap vorm krijgen. Dat ze dus echt kunnen begraven volgens hun voorwaarden en religies. Dus hartstikke mooi. Wat ons betreft mag dat doorgaan. Dank u wel.

De **voorzitter**: Dank u, mijnheer Van Beek. Verrassend kort, maar dat maakt niet uit. En we gaan door naar meneer Nijman.

De heer **Nijman (VVD)**: Dank u wel, voorzitter. Ja, wij hadden al een aantal vragen gesteld als VVD zijnde die ons niet helemaal helder waren, dus het grootste deel is ons helder. Het enige wat ons niet helemaal helder is, is dat er staat heel duidelijk beschreven dat de islamitische begraafplaats bestemd is voor moslims ongeacht herkomst of nationaliteit. Dat begrijp ik. Maar de woonplaats. Is het niet zo dat het nu (...) Het is dat hier in de buurt weinig islamitische begraafplaatsen zijn. En ik heb begrepen vanuit de schriftelijke vraagstelling dat er 5500 vierkante meter mee gemoeid is en dat het rekenmodel van 500 graven is aangehouden. Hoelang (...) In de beantwoording kwam niet echt helder naar buiten hoe snel die begraafplaats vol zou komen te liggen en wat gaan we daarna doen. Daar heb ik ook nog geen antwoord op gekregen. En tevens vond ik het een beetje vreemd dat de aanvankelijke brief van de ... geadresseerd was pas op 66. En vervolgens ondertekend was te Zaandam. Is het een Winterswijkse stichting waar wij zaken mee doen of is het een Winterswijkse kerkgenootschap? Of is het? Waar komen ze vandaan? Tot zover.

De **voorzitter**: Dank u, mijnheer Nijman. En dan gaan wij door naar meneer Pleiter.

De heer **Pleiter (Winterswijkse Belang)**: Dank u wel, voorzitter. Nou, de meeste vragen zijn al gesteld. Ik wil daar inderdaad ook nog een beetje op inhaken door een vraag over de eeuwige grafrust. Dat is een term die volgens mij niet bestaat in de Nederlandse wet. De juridische term is hier een graf voor onbepaalde tijd. Waarom is gekozen voor die term eeuwige grafrust? Betekent dat 99 jaar of 100 jaar of is het toch onbepaalde tijd? Er werd ook een vraag al gesteld over hoe snel iets vol ligt. De bijzondere begraafplaats is in meerdere plaatsen in Nederland beschikbaar. Maar één voorbeeld is Zuidlaren. Juist die is in het nieuws. Waar drie begrafenissen per dag gedaan worden. Ze zouden nog meer aankunnen. Maar die is binnen drie maanden vol. Juist ook omdat vanuit heel Nederland daar toch nog gebruik van gemaakt wordt. Zeker omdat door coronamaatregelen die repatriëring moeilijk is. En dat betekent inderdaad 500 begraafplaatsen, dan kan je uitrekenen dat misschien met een half jaar dat het ook bijna, dat er dan een melding moet komen dat het bijna vol is. Is dan uitbreiding wenselijk? Is het dan mogelijk? Inderdaad ook een acceptatievoorwaarde. Daar wordt in Zuidlaren ook over nagedacht. Als er wel een uitbreiding mogelijk is, waar zou die dan moeten komen? Dat was het voor nu eerst.

De **voorzitter**: Dank u, mijnheer Pleiter. En dan sluiten wij de eerste termijn van de commissie af met meneer Puntman.

De heer **Puntman (GroenLinks)**: Ja, voorzitter. Dank u. Na vele jaren, zoals ook meneer Vuijk al zegt, heeft het college het initiatief van de islamitische gemeenschap eindelijk kunnen realiseren. Wij hopen dat dit wellicht de ultieme stap in de integratie is. Dank u wel.

De **voorzitter**: Dank u, mijnheer Puntman. En dan kunnen we dus inderdaad nu door naar het college. En dat is wederom meneer Frings.

Wethouder **Frings**: Dank u, voorzitter. Waarom heeft het college gekozen om in afwijking van het ambtelijk advies te kiezen voor de overdracht om niet? In het collegevoorstel wat u heeft ontvangen bij deze stukken staan een aantal scenario's beschreven. Ook het scenario om niet, met als argumentatie dat het college het van groot maatschappelijk belang acht om deze begraafplaats voor deze doelgroep te realiseren. En daarom besloten heeft om niet de zaak over te dragen. En daarmee zijn we ook een heleboel administratieve problemen af. Dat was de argumentatie zoals die dus ook in het collegevoorstel staat. Dat staat niet meer in uw raadsvoorstel, want daar staat de definitieve keuze beschreven. Is er dan nog staatssteun? Nou ja, volgens mij is er op het moment dat het een kerkgenootschap betreft geen staatssteun meer. En zeker niet als het om niet wordt overgedragen. Want het gaat over, bij staatssteun over economisch verkeer en dat is dit niet. Is het snel vol? Ja, dat weet ik niet. Ik kan niet in de toekomst kijken. Als het voorbeeld Zuidlaren genoemd wordt. Ja, dan heeft u gelijk. Dan zou het binnen een half jaar vol kunnen zijn. Maar dat weet ik niet. En waar gaan we dan uitbreiden? Dat weet ik ook niet. We zijn natuurlijk wettelijk verplicht om bij de vraag van een kerkgenootschap een begraafplaats aan te wijzen waar men gebruik van kan maken. Nou, uitbreiding zou kunnen betekenen dat we op zoek moeten naar een andere plek. Het woonplaatsbeginsel wordt niet

toegepast bij een bijzondere begraafplaats. Dat doen we bij de joodse begraafplaats ook niet. En bij de RK begraafplaats ook niet. Ik kan mij dus voorstellen dat een familielid dat bij wijze van spreken in Duiven woont toch graag bij de familie hier begraven wil worden. En dat kan gerealiseerd worden bij deze bijzondere begraafplaats. Dat geldt ook voor de joodse begraafplaats en de RK begraafplaats, waar wij ook geen bemoeienis mee hebben. We hebben alleen bemoeienis met de algemene begraafplaats. Overigens kan men daar ook een verzoek indienen. Als men niet in Winterswijk woont om moverende redenen graag daar toch begraven wil worden, dan kan je gewoon een verzoek indienen. En ik heb eerlijk gezegd niet gehoord dat dat geweigerd wordt. Waar komt de stichting vandaan? De stichting komt oorspronkelijk uit Winterswijk. Het is een broer en een zus die dit initiatief trekken. Inmiddels is één iemand verhuisd en is dit een statutair adres van een kerkelijk genootschap in Zaandam. Maar het zijn twee oorspronkelijke Winterswijkers. En eentje woont nog steeds hier met haar hele familie. En zoals meneer Puntman zei, ik vind dit wel een toppunt van integratie. Als je je hier wil laten begraven, waar je ook geboren bent en waar je geleefd hebt. Dat je niet meer naar het buitenland gaat. Eeuwige grafrust, dat is de term die door het kerkgenootschap zelf gebruikt wordt, net zoals bij de joodse begraafplaats. Ook daar kennen we eeuwige grafrust. Dat kennen we niet in de wet. Vandaar ook dat de keuze was volledige overdracht. Zowel van eigendom als beheer. En dat hebben we bij de RK en de joodse begraafplaatsen ook. Overigens kent de joodse begraafplaats ook een eeuwige grafrust. Dus joodse begraafplaatsen mogen ook niet geruimd worden. En daar speelt regelmatig de discussie: wie onderhoudt het dan? Op zich onderhoudt op dit moment de eigen beheerstichting het, het verhaal. En dat gaat ook gelden voor de islamitische begraafplaats. Dan was er nog een vraag over de advisering voor waarom we niet kiezen voor een investeringsplaatje van 85 duizend euro in rekening te brengen. Ja, dat gaat dan over de afschrijving van veertig jaar. Tweeduizend euro per jaar zou dat zijn. Nou ja, dat is bijna niks. En bovendien hebben we ook investeringskosten aan andere begraafplaatsen nooit in rekening gebracht. Dus dan zouden we nu opeens afwijken van een principe. Dat willen we niet. We vinden het maatschappelijk belang als college te groot, daarom niet. Dat was het volgens mij, voorzitter.

De **voorzitter**: Oké. Dank u, mijnheer Frings. En dan zie ik dat meneer Vuijk nog graag in de tweede termijn wat wil vragen of opmerken.

De heer **Vuijk (CDA)**: Ja, dank u wel, voorzitter. Dat klopt. Ja, ik heb toch even nog wel een vraag aan de wethouder over. Er wordt natuurlijk toch wel een economische transactie gedaan bij overdracht van grond. Ik zal de laatste zijn om niet te willen dat, zeg maar, dat hier geld over de toonbank zou moeten gaan. Maar de vraag is natuurlijk wel, als je de regels volgt, of dat inderdaad ook zo gezien gaat worden. En is het niet zoals dat dus niet zo gezien wordt en er komt alsnog een claim van misschien de EU of iets dergelijks, brengt dat de stichting niet in grotere problemen?

De **voorzitter**: Oké. Komen we zo meteen op terug. En ook meneer Pleiter heeft nog iets voor de tweede termijn. Mijnheer Pleiter.

De heer **Pleiter (Winterswijk's Belang)**: Ja, dank u wel. Ik wou de wethouder even bedanken voor het antwoord. Ook Winterswijk's Belang vindt het een toppunt van integratie. En als je hier vragen over stelt, dan kan het wat koeltjes overkomen. Maar toch wil ik het college vragen of nogmaals benadrukken dat het snel vol kan liggen. En dat is ook aan de stichting, dat het gesprek daarmee, dat dat duidelijk gemaakt kan worden. En dat we ons daarop voorbereiden. Dank u wel.

De **voorzitter**: Oké. Dank u, mijnheer Pleiter. En dan zie ik niet meer commissieleden voor de tweede termijn. En kunnen we nog een keer naar meneer Frings.

Wethouder **Frings**: Dank u, voorzitter. Om met dat laatste te beginnen. We zullen die zorgen in ieder geval overbrengen aan het kerkgenootschap en kijken of daar iets over af te spreken valt. Mocht dat zo zijn, dan krijgt u dat nog van mij te horen. Ten aanzien van het probleem van staatssteun. Ja, het is inderdaad zo bij grondoverdracht is er sprake van economisch verkeer. Maar ik heb in ieder geval begrepen dat bij kerkgenootschappen en begraafplaatsen er geen sprake is van staatssteun. Mocht dat toch zo zijn en we moeten die 85 duizend euro in rekening brengen, dan brengen we die in rekening bij de stichting met een afbetalingsregeling. En de afspraak is: als er betaald moet worden, dan gaat dat op basis van crowdfunding binnen de stichting en de islamitische gemeenschap zelf. En kunnen we dat over een langere termijn af laten betalen. In die zin komt de stichting dan niet in de problemen.

De **voorzitter**: Oké. Dank u. En dan, denk ik, dat we daarmee de tweede termijn kunnen afsluiten met de standaardvraag of het een akkoord- of een bespreekstuk wordt. Is dit voor iedereen een akkoordstuk? Ja. Agendapunt zeven gaat door als akkoordstuk naar de raadsvergadering.

8. Vaststelling bestemmingsplan 'Bruine gebieden'

De **voorzitter**: En daarmee gaan wij door naar agendapunt acht. En dat betreft de vaststelling bestemmingsplan bruine gebieden. Het lijkt er verdacht veel op dat agendapunt acht. Ik was te snel. Mijn fout. Met enige vertraging. Mijnheer Voogt, u wil graag het woord hebben bij dit agendapunt, dus bij deze.

De heer **Voogt (GroenLinks)**: Ja, ik kan u geruststellen. Het is ook voor ons een akkoordstuk. Maar wij zijn eigenlijk heel erg benieuwd waar de naamgeving bruine gebieden vandaan komt. Misschien dat iemand daar iets over kan zeggen.

De **voorzitter**: Dank u, mijnheer Voogt. Dat wordt interessant. En dan gaan we naar meneer Van Beek.

De heer **Van Beek (Voor Winterswijk)**: Ja, dank u wel, voorzitter. Ja, ook wat ons betreft is het een akkoordstuk. Maar wij hadden wel de vraag, ik heb dat eigenlijk niet uit de stukken op kunnen maken. Maar zijn er nog meer bruine gebieden in de kom van Winterswijk? Of zijn dit de laatste die eigenlijk nu bestemd worden?

De **voorzitter**: Oké. Nou, volgens mij kunnen we al naar het college voor de eerste termijn. En dat is wederom meneer Tannemaat. Nou, spannend. Wat zou de achterliggende reden van bruine gebieden zijn.

Wethouder **Tannemaat**: Ja, daar moet ik u helaas teleurstellen. Volgens mij, maar dat weet ik niet zeker, heeft het gewoon te maken met de kleur die altijd op kaarten werd aangegeven. Waar nog geen bestemming op zat had de kleur bruin. Dus het is niet zo spannend, maar ik ben ook niet helemaal zeker of dat klopt. Dus wij gaan dit voor u uitzoeken, uiteraard. Dus dat bij deze. En met betrekking tot de vraag van Voor Winterswijk. Inderdaad, dit was het laatste stukje bruin gebied dat nog niet, eigenlijk nog niet, was ingevuld. Dus dat klopt. Dus dit is het laatste.

De **voorzitter**: Mijnheer Voogt, u heeft nog een tweede termijn? Een opmerking?

De heer **Voogt (GroenLinks)**: Nou ja, een interruptie. Als dit een laatste stukje is wil ik de wethouder de moeite besparen om nog verder over de kleur zijn gedachte te laten gaan. Het is prima.

De **voorzitter**: Mooi. Ik kan u wel stellen dat de griffier dolenthousiast was om het uit te zoeken, maar goed. Dat hoeft dan niet bij deze. Jammer. Maar, goed. Ik begrijp dat dit door kan als akkoordstuk ook naar de raadsvergadering, de bruine gebieden? Ja, het kan door.

10. Rondvraag

De **voorzitter**: Nou, agendapunt negen hebben we al behandeld, over de spoorwegovergang. Dan gaan we door naar agendapunt tien. En dat betreft in dit geval de rondvraag. Dus wil u daar gebruik van maken, geef het dan even aan in deze App. En ik wacht nog even luttele seconden. En ja, de tijd is voorbij. En de eerste die een vraag heeft is meneer Kortschot.

De heer **Kortschot (PvdA)**: Dank u wel, voorzitter. De PvdA heeft onlangs vernomen via de BSV dat in het buitengebied van Winterswijk de glascontainers worden verwijderd. Het gaat om totaal zo'n drietal containers die in Kotten, in Woold en in Meddo staan. En het team openbare ruimte geeft in haar mail aan dat er weinig gebruik van gemaakt werd en dat de logistieke kosten volledig onevenredig hoog zijn. Wij van de PvdA willen erop wijzen dat het hier wederom een dienstverlening is die uit de buurtschappen verdwijnt. En daarbij de burger het nakijken heeft. Ook de abrupte wijze van mededelen steekt ook enigszins. In december 2021 werd medegedeeld dat de containers per januari 2022 zouden worden verwijderd en niet meer zouden worden teruggeplaatst. Dit is toch niet de wijze van communiceren die we als gemeente met haar burgers voorstaan. Ik zou dan ook willen vragen of de verantwoordelijk wethouder hierover in overleg wil treden met het team openbare ruimte om die beslissing nog eens in heroverweging te nemen. Dank u wel.

De **voorzitter**: Dank u, mijnheer Kortschot. En ja, ik zal eens even kijken wie van het college deze vraag kan oppakken.

Wethouder **Frings**: Dat ben ik, voorzitter.

De **voorzitter**: Oké, mijnheer Frings.

Wethouder **Frings**: En ik moet zeggen dat meneer Kortschot in die zin gelijk heeft dat ik aanstaande maandag in mijn overleg dit onderwerp op de agenda heb staan, want ik was hier ook door verrast. Dat het op deze manier ging. Dus u hoort nog van mij terug hoe dit verder gaat.

De **voorzitter**: Mijnheer Tannemaat, u heeft ook nog een aanvulling? Of hoe moet ik dit lezen in de app?

Wethouder **Tannemaat**: Ja, dit is natuurlijk niet gebruikelijk. Maar ik wil toch eventjes melden dat ik zonet van meneer Harfsterkamp bericht krijg dat ik het goed gehad had met de gok over de bruine gebieden. Dan blijft dat niet hangen bij iedereen. Bruine gebieden heeft puur met de kleur van de kaart te maken. Dus dan hebben we dat voorgoed afgesloten.

De **voorzitter**: Gelukkig dat u deze cliffhanger dan nog even vertelt. Dan gaan wij door met de rondvraag. Nou, goed. Mijnheer Kortschot, uw vraag wordt dus opgepakt, heb ik begrepen, en beantwoord natuurlijk. En dan kunnen wij door naar de volgende vraagsteller. Mijnheer Van Beek.

De heer **Van Beek (Voor Winterswijk)**: Ja, dank u wel, voorzitter. Ja, afgelopen week konden we in de media lezen dat de woonplaats de hoogbouw aan de Europalaan gaat vervangen. Daar was natuurlijk al een tijdje sprake van dat daaraan gewerkt werd om te kijken of daar een plan voor gemaakt kon worden. Voor Winterswijk is blij dat die hoogbouw vervangen wordt, dat er ook weer hoogbouw komt. Dat er betaalbare woningen komen. Dat is prima geregeld. Onze vraag was: is er ook al bekend of er echt hetzelfde aantal teruggebouwd gaat worden? Of zijn er ook mogelijkheden om te kijken of daar door middel van toevoeging van een extra woonlaag of twee extra woonlagen ook op die plek meer woningen toegevoegd kunnen worden? Want uiteindelijk is dat dan een zeer betaalbare manier van bouwen als er toch gebouwd wordt en levert dat ook weer betaalbare woningen op. Dus wij horen graag van de wethouder of dat tot de mogelijkheden behoort of dat ze dat eventueel met de Woonplaats willen overleggen of die mogelijkheden er zijn.

De **voorzitter**: Dank u wel, mijnheer Van Beek. En ik denk dat mevrouw Klein Gunnewiek gaat vertellen hoeveel verdiepingen het gaat worden, wellicht.

Wethouder **Klein Gunnewiek**: Voorzitter, nee, dat ga ik niet. Maar wij praten over meer woningen met De Woonplaats. En ik wil hier nog geen exact aantal noemen. Want het zit hem niet vast op het aantal of op het aantal woonlagen, maar het gaat vooral over parkeerruimte en parkeernormen en of dat haalbaar is. Dus die studies, die worden nu volop gedaan. En het worden er in ieder geval wat meer. Maar hoeveel, dat kan ik nog niet precies zeggen.

De **voorzitter**: Mijnheer Van Beek, u had nog een korte reactie?

De heer **Van Beek (Voor Winterswijk)**: Ja, een korte. Met parkeernormen. Want ik hoor weleens dat onder een gebouw van De Woonplaats aan de Burgemeester Bosmastraat een hele hoop parkeerplekken leeg staan. Terwijl, die zijn ooit natuurlijk meegerekend in de parkeernormen. En De Woonplaats verhuurd die parkeerplekken. En de woningen met de laagste huren die zeggen al gauw van: wij vinden het te duur om een box te huren of zo'n plek te huren in de kelder. Dus die parkeren hem gewoon langs de straat. Is daar een mogelijkheid om daar een soort deal in te maken met De Woonplaats? Mocht dat niet uitkomen aan de Europalaan, dat die parkeerkelder beschikbaar komt voor andere parkeerders of hoe dan ook. Maar dat het op zo'n manier opgelost wordt.

De **voorzitter**: We gaan nog even kort naar mevrouw Klein Gunnewiek voor uw aanvulling.

Wethouder **Klein Gunnewiek**: Er wordt nagedacht over prima oplossingen op die plek. En ik denk dat het daar ook over gaat. Want ja, als je aan de Europalaan woont, dan parkeer je natuurlijk niet je auto aan de Burgemeester Bosmastraat. Maar er lopen gesprekken om dat ook

wat anders in te vullen misschien dan nu. En we gaan zien hoe het plaatje er definitief uit komt te zien.

De **voorzitter**: Nou, dan wachten we dat af. En dan gaan wij door naar de volgende die een vraag heeft. En dat is meneer Danny Nijman.

De heer **Nijman (VVD)**: Dank u wel, voorzitter. Ik had een vraag. De situatie op dit moment ondernemend Nederland is nogal hachelijk. Helemaal als je kijkt naar fatsoenlijke ondernemers, vooral kleine ondernemers, waar we er in Winterswijk veel van hebben. Kan iemand mij uitleggen hoe het zit en hoe het kan dat de coffeeshop in Winterswijk gewoon open is?

De **voorzitter**: Ik denk dat we voor de beantwoording naar meneer Tannemaat gaan als vervanger van de burgemeester. Schat ik zo in.

Wethouder **Tannemaat**: Ja, dank voor de vraag. Maar daar zit ook gelijk even de angel. Ik denk dat de burgemeester over de coffeeshops gaat. Laat ik vooropstellen, het is een onmogelijkheid om er nog een beetje een weg in te vinden waarom bedrijven open en dicht zijn. Laten we dat vooropstellen. We hopen allemaal op verlichting morgen. Maar het lijkt mij het beste dat ik die vraag even terugleg of het niet te maken heeft met de handhaving. Dus ik zal u daar dit weekend nog antwoord op geven.

De **voorzitter**: U had nog een aanvulling, mijnheer Nijman?

De heer **Nijman (VVD)**: Ja, ik vind ook wel dat het inderdaad voor dit weekend moet. Want we hebben een heleboel geagiteerde ondernemers in het centrum.

De **voorzitter**: Volgens mij ziet het college die urgentie wel duidelijk, schat ik zo in.

Wethouder **Tannemaat**: Zeker, ja.

De **voorzitter**: En dan sluiten wij af met de laatste vraag door meneer Pleiter.

De heer **Pleiter (Winterswijk's Belang)**: Nou, wat een eer. Dank u wel, voorzitter. Nou, als Winterswijk's Belang steunen wij inderdaad onze winkels en de horeca. Maar hoe staat het college in de berichten van een aantal burgemeesters over de handhaving dan wel niet handhaving uit een aantal buurgemeenten? Dank u wel.

De **voorzitter**: Nou, dan gaan wij wederom voor de beantwoording naar meneer Tannemaat.

Wethouder **Tannemaat**: Ja, dank u wel. Nou, als u het zo concreet stelt, dan is Winterswijk daar het niet mee eens. Dat heeft ook net precies nog in de krant gestaan in de Gelderlander. Wij zijn niet van mening dat we op dezelfde manier moeten omgaan met het begrip handhaving als deze burgemeesters doen. Ik heb ondertussen begrepen dat dat ook al wat vrede gewekt heeft in de VNOG, in de hele veiligheidsregio. Dat laat onverlet dat wij echt het verschrikkelijk vinden wat er momenteel gebeurt. Dat wij ook denken dat er echt wat moet gebeuren, maar daar hoeft ik u niet van te overtuigen denk ik. Wij hebben heel veel contacten met alle verenigingen. Maar we moeten ons wel houden aan de regels die we met elkaar in Nederland afspreken. En we weten natuurlijk niet wat er nu gaat gebeuren. We lezen nu in de krant dat er misschien toch nog wat opengaat, maar weer niet de horeca. Ik kan er ook niks over zeggen. Alleen wij proberen te doen wat we kunnen binnen de mogelijkheden. Maar we willen wel graag ons houden aan datgene wat de hogere overheid ons opdraagt.

De **voorzitter**: Oké. Dank u.

11. Sluiting

De **voorzitter**: En daarmee sluiten we, met dit antwoord sluiten we de vergadering af, want voor de rest is er niemand meer voor de rondvraag. En kunnen we dus door naar agendapunt elf. En dat betrof de sluiting van deze vergadering. Dus bij dezen. Allen hartelijk dank voor uw deelname en inbreng. En zoals ik altijd zeg: wel thuis, maar dat was u al. Tot ziens.